

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА**

**Леонід ОРШАНСЬКИЙ,
Галина МЕЛЬНИК**

**НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА:
методичні рекомендації**

Галузь знань А Освіта
Спеціальність А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»,
Освітньо-наукова програма «Професійна освіта»
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Оршанський Л.В., Мельник Г.М. Науково-педагогічна практика: методичні рекомендації. Дрогобич: ДДПУ імені Івана Франка, 2026. 72 с.

Методичні рекомендації «Науково-педагогічна практика» присвячені організації, змісту та методичному забезпеченню науково-педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». У посібнику системно розкрито мету, завдання, структуру та етапи проходження практики, визначено вимоги до організації й змісту професійно-педагогічної діяльності аспірантів, окреслено їхні права та обов'язки, подано форми звітної документації та критерії оцінювання результатів. Особливу увагу приділено формуванню педагогічних, професійно-дидактичних і контрольно-оцінювальних компетентностей, а також упровадженню сучасних освітніх технологій в освітній процес діяльності. Посібник адресовано аспірантам, науковим керівникам, викладачам і методистам закладів професійної та/або вищої освіти.

Автори: *Оршанський Леонід Володимирович* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти, заслужений професор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Мельник Галина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, керівник практичної підготовки здобувачів освіти кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Рецензенти:

Горбатюк Роман Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри машинознавства і транспорту (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка);

Пантук Тетяна Ігорівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка);

Друкується за ухвалою Вченої Ради Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 26.01.2026 р.).

ЗМІСТ

Вступ	2
1. Мета та завдання науково-педагогічної практики	4
2. Організація проведення науково-педагогічної практики	7
3. Структура та зміст науково-педагогічної практики	10
4. Характеристика етапів науково-педагогічної практики	17
4.1. Організаційний етап	17
4.2. Науково-педагогічний етап	22
4.3. Завершальний етап	39
5. Система оцінювання результатів науково-педагогічної практики	44
6. Рекомендовані джерела інформації	52
Список використаних джерел	56
Додатки	59

ВСТУП

Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії у сучасному освітньо-науковому просторі передбачає не лише опанування фундаментальних і прикладних теоретичних знань, а й формування здатності до успішного здійснення професійної педагогічної діяльності у закладах вищої та професійної освіти. У цьому контексті науково-педагогічна практика виступає важливим компонентом освітньо-наукової програми, що забезпечує інтеграцію наукової, методичної та викладацької підготовки аспірантів у процесі їх професійного становлення.

Згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 року (зі змінами, внесеними постановами КМУ № 283 від 03.04.2019 р., № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р. та № 426 від 08.04.2025 р.), науково-педагогічна практика визначається як обов'язковий компонент освітньо-наукової програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації.

Науково-педагогічна практика є цілеспрямованим і системно організованим видом діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, який реалізується в умовах реального освітнього процесу. Вона охоплює сукупність професійно-орієнтованих завдань, виконання яких сприяє розвитку психолого-педагогічної культури, формуванню методичних умінь організації освітнього процесу, удосконаленню навичок комунікації й управління навчальною взаємодією в освітньому середовищі. У процесі науково-педагогічної практики відбувається поєднання теоретичної фахової підготовки аспірантів із безпосередньою викладацькою діяльністю, що дозволяє сформувати цілісне уявлення про специфіку професії науково-педагогічного працівника.

Відповідно до «Положення про науково-педагогічну практику аспірантів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (наказ ректора за № 454 від 28 листопада 2025 р.), її стратегічною метою є формування та розвиток в аспірантів системи навчально-методичних компетентностей в умовах функціонування сучасного закладу вищої, професійної освіти. Під час проходження науково-педагогічної практики аспіранти поглиблюють розуміння структури та логіки освітнього процесу, нормативно-правових засад його організації, особливостей науково-методичного забезпечення підготовки фахівців. Важливе місце відводиться набуттю навичок аналізу наукових й інформаційних джерел, розробки дидактичних матеріалів, підготовки та проведенню аудиторних занять із використанням інноваційних форм і методів навчання, зокрема у межах викладання

дисциплін за спеціальностями А4 Середня освіта (Технології) та А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

Об'єктом науково-педагогічної практики є освітній процес підготовки здобувачів у закладах професійно-технічної (фахової передвищої) освіти та/або вищої освіти за спеціальністю А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». **Предметом науково-педагогічної практики** – конкретні компоненти освітньої програми (обов'язкові чи вибіркові навчальні дисципліни), які належить до циклу професійної підготовки та корелюються з тематикою наукових досліджень аспіранта.

Науково-педагогічна практика є обов'язковою складовою освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії та виступає важливим інструментом формування професійної готовності здобувачів до здійснення викладацької діяльності у закладах професійної та/або вищої освіти. Вона спрямована на набуття аспірантами системи педагогічних умінь і навичок, оволодіння досвідом організації навчально-виховної роботи зі студентами, розвиток педагогічного мислення, творчого потенціалу та комунікативної культури. У процесі проходження практики аспіранти мають можливість удосконалювати професійні якості шляхом викладання фахових дисциплін наближеного до тематики наукового дослідження, опановувати інноваційні освітні технології, сучасні форми, методи і засоби навчання, зокрема активні й інтерактивні, а також формувати та вдосконалювати навички підготовки навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Науково-педагогічна практика проводиться на другому році навчання у межах четвертого семестру. Базовою кафедрою для її проходження є кафедра технологічної та професійної освіти, якщо практика проходить у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. Водночас, за умови відповідності науково-педагогічної діяльності тематиці дисертаційного дослідження, аспіранти можуть проходити практику також у закладах професійно-технічної або фахової передвищої освіти України на підставі укладених договорів.

Кафедра технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка організовує проведення науково-педагогічної практики на базі освітніх компонент, за які вона відповідає, із безпосереднім залученням аспірантів до освітнього процесу. Під час проходження практики у аспірантів формуються загальні та спеціальні компетентності, а також досягаються програмні результати навчання, передбачені освітньо-науковою програмою «Професійна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженою відповідним наказом ректора Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спрямована на розвиток у них системи педагогічних компетентностей, необхідних для здійснення науково-педагогічної діяльності у закладах професійної та/або вищої освіти, зокрема у процесі викладання професійно-орієнтованих дисциплін у межах галузі знань А Освіта.

Метою науково-педагогічної практики, з урахуванням «Положення про науково-педагогічну практику аспірантів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» та робочої програми, є формування у аспірантів здатності до здійснення навчально-методичної діяльності в сучасних умовах функціонування закладів професійної та/або вищої освіти, поглиблення і систематизація знань щодо організації та форм реалізації освітнього процесу, а також особливостей його науково-дослідного, організаційного, нормативного і навчально-методичного забезпечення.

Завдання науково-педагогічної практики:

- оволодіння основами наукової та навчально-методичної роботи: навичками структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал, систематизації навчальних і виховних задач; методами та засобами складання завдань, вправ, тестів з різних тем, усного та письмового переказу предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями;

- формування вмінь правильно ставити навчально-виховну мету, добирати типи занять, застосовувати активні й інтерактивні форми та методи навчання під час викладання фахових дисциплін із одночасним набуттям власного педагогічного досвіду, а також діагностувати, здійснювати контроль й оцінювання ефективності навчальної діяльності;

- оволодіння уміннями здійснювати пошук, аналіз та використання наукових й інформаційних джерел, різними способами структурування та подання навчального матеріалу, активізації навчально-пізнавальної діяльності, особливостями професійної риторики, прийомами оцінювання результатів навчальної діяльності;

- опанування методикою організації і здійснення науково-дослідницької роботи та методами презентації її результатів у вигляді тез та/або наукових статей;

- ознайомлення з організацією виховної та позааудиторної роботи в академічній групі;

- формування інтегральної компетентності – здатності розв’язувати комплексні проблеми у сфері професійної (професійно-технічної), фахової

передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для них в умовах вищої освіти.

Під час проходження науково-практики аспіранти опановують комплекс загальних педагогічних, професійно-дидактичних і контрольно-оцінювальних компетентностей, зокрема:

1) педагогічні компетентності:

- створювати сприятливе, психологічно комфортне та професійно орієнтоване освітнє середовище;

- розглядати здобувача освіти як рівноправного суб'єкта освітнього процесу та вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах партнерства, академічної доброчесності й взаємоповаги;

- активно залучати наявні знання і досвід студентів у процес навчання, сприяти їх поглибленню, а також розвитку гнучкості, аналітичності й критичного мислення;

- стимулювати пізнавальну активність здобувачів освіти, підтримувати їх творчу ініціативу та реалізацію індивідуального потенціалу розвитку;

- планувати, організовувати та здійснювати різні види навчальних занять у закладах професійної та/або вищої освіти відповідно до сучасних освітніх стандартів і методичних підходів;

- формувати готовність до систематичного професійного рефлексивного аналізу та неперервного особистісного і фахового саморозвитку.

2) професійно-дидактичні компетентності:

- забезпечувати належний рівень якості освітнього процесу відповідно до положень Національної рамки кваліфікацій та чинних Стандартів професійної та/або вищої освіти;

- уміти чітко визначати навчальні цілі, здійснювати добір, логічну структурування та методичну організацію навчального матеріалу, а також проєктувати й реалізовувати різні типи навчальних занять у закладах професійної та/або вищої освіти;

- обґрунтовано добирати методи, прийоми і засоби навчання, здійснювати аналіз їх результативності та педагогічної доцільності, створювати умови для ефективного перебігу освітнього процесу під час проведення занять;

- критично осмислювати власну педагогічну діяльність й аналізувати результати викладання;

- раціонально використовувати ресурси сучасного освітнього середовища, а також ініціювати та проєктувати нові освітні умови (у т.ч. цифрові) для розв'язання науково-дослідних завдань й організації навчальної діяльності;

- здійснювати неперервну професійну й особистісну самоосвіту, планувати індивідуальну освітню траєкторію та перспективи професійного розвитку, брати участь у дослідно-експериментальній діяльності;

- самостійно опрацьовувати сучасну психолого-педагогічну і методичну літературу з метою систематичного оновлення та поглиблення педагогічних і фахових знань.

3) контрольнo-оцінювальні компетентності:

- розробляти інструментарій для діагностики результатів навчання та рівнів сформованості ключових компетентностей здобувачів освіти;

- здійснювати об'єктивне оцінювання навчальних досягнень студентів, аналізувати отримані результати та використовувати їх для вдосконалення організації освітнього процесу, коригування змісту, форм і методів навчання, а також прийняття обґрунтованих педагогічних рішень.

Таким чином, основним завданням науково-педагогічної практики є забезпечення формування у здобувачів вищої освіти відповідного комплексу професійних компетентностей і досягнення визначених програмних результатів навчання як у площині науково-педагогічної діяльності у закладі професійної та/або вищої освіти, так і в контексті підготовки педагогів професійного навчання за спеціальністю А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

Призначенням науково-педагогічної практики є формування в аспірантів сукупності професійних компетентностей, визначених освітньо-науковою програмою «Професійна освіта» підготовки докторів філософії за спеціальністю А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями), а саме:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК4);

- здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного світогляду (ЗК5);

- здатність застосовувати широкий спектр цифрових засобів, інструментів, ресурсів і технологій, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних і педагогічних кадрів для неї (СК2);

- здатність реалізовувати науково-педагогічну діяльність та управління освітнім процесом у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі сучасних наукових підходів (СК3).

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми «Професійна освіта», здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти після завершення

науково-педагогічної практики повинні продемонструвати досягнення визначених результатів навчання:

- формулювати та перевіряти гіпотези на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору і демонструвати здатність знаходження оптимального рішення при обстоюванні власної наукової позиції із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (РН2);

- планувати, виконувати експериментальні дослідження з проблем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї з використанням сучасного інструментарію (РН3);

- знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо проблем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї з різних джерел на основі сучасних технологій її пошуку (РН5);

- розробляти інноваційні методи і практики викладання конкретних навчальних дисциплін, посібники, підручники у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі системного наукового світогляду з використанням інноваційних педагогічних технологій (РН7);

- організовувати та здійснювати освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти на сучасних наукових засадах та прогнозувати результати впливу власного дослідження на покращення його якості (РН8).

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти організовується відповідно до вимог освітньо-наукової програми «Професійна освіта» та чинних нормативних документів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Основними принципами організації практики є системність, цілісність, поетапність та забезпечення науково-методичного супроводу.

Відповідальність за загальну організацію та проведення науково-педагогічної практики покладається на ректора університету. Координацію, контроль і моніторинг проведення практики здійснюють проректор з наукової роботи і завідувач аспірантури та докторантури. Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою та реалізацію її програми

забезпечують викладачі кафедри технологічної та професійної освіти, які відповідають за науково-методичний супровід аспірантів.

Науково-педагогічна практика оформлюється відповідним наказом, що видається у строки, встановлені «Положенням про науково-педагогічну практику аспірантів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» та передбачені навчальним планом. Організаційні заходи, які забезпечують підготовку та порядок проведення практики, передбачають: розроблення програми науково-педагогічної практики, призначення безпосередніх керівників, визначення тем індивідуальних завдань, ознайомлення аспірантів із правилами ведення робочого зошита практики та підготовкою форм звітної документації за результатами її проходження.

Загальну координацію та контроль за проведенням педагогічної практики здійснює завідувач кафедри технологічної та професійної освіти спільно з відповідальною особою, призначеною на кафедрі для організації практики аспірантів. Безпосереднє навчально-методичне керівництво проходженням практики забезпечує науковий керівник аспіранта, який відповідає за науково-педагогічний супровід і виконання програми практики.

Відповідальна особа за проведення науково-педагогічної практики виконує такі функції: проводить методичні семінари для аспірантів та їхніх керівників, забезпечує реалізацію організаційних заходів перед початком практики, контролює виконання аспірантами програми практики та проводить інструктажі щодо порядку її проходження.

Керівник практики забезпечує аспірантів необхідними навчально-методичними матеріалами, такими як програми практики, робочі навчальні плани і методичні рекомендації щодо організації та проведення науково-педагогічної практики. Він інформує здобувачів про порядок ведення звітності, що передбачає підготовку робочого зошита практики, науково-методичних матеріалів, доповіді за результатами практики, а також дотримання правил внутрішнього розпорядку закладу освіти. Крім того, керівник практики бере участь у роботі комісії з прийому заліку за результатами проходження практики, яку очолює завідувач кафедри технологічної та професійної освіти.

Аспірант має визначені права та обов'язки, що забезпечують ефективне проходження науково-педагогічної практики і сприяють розвитку професійних і педагогічних компетентностей.

Обов'язки аспіранта:

- до початку практики ознайомитися з порядком оформлення всіх необхідних документів, передбачених програмою науково-педагогічної практики, та забезпечити своєчасне їх подання;
- своєчасно прибути на практику і дотримуватися встановленого розкладу навчальних занять та інших заходів;
- виконувати свою діяльність у повній відповідності до вимог Статуту університету, Кодексу академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку й інших нормативних документів закладу освіти;
- виконувати завдання, визначені керівником практики, відповідно до програми науково-педагогічної практики та методичних рекомендацій;
- систематично вести педагогічну документацію, включно зі робочим зошитом практики, робочими планами й іншими необхідними матеріалами, та надавати її на перевірку керівнику практики за першою вимогою;
- після завершення науково-педагогічної практики аспірант зобов'язаний упродовж 20 днів підготувати і подати повний комплект звітних матеріалів, який включає: робочий зошит із звітом аспіранта про проходження практики та відгуком керівника практики; конспекти проведених занять (5 конспектів), сценарій виховного заходу, підготовлені до друку матеріали наукової статті або тези на науково-практичну конференцію.

Права аспіранта:

- звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, завідувача аспірантури та докторантури усіх питань, які виникають під час проходження практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації освітнього процесу, методичного забезпечення, організації й умов проведення науково-педагогічної практики;
- відвідувати заняття провідних фахівців закладу освіти (за попередньою домовленістю) з метою вивчення методики викладання, ознайомлення з передовим педагогічним досвідом;
- отримувати консультації від викладачів і керівника практики з усіх питань, що стосуються її організації та проходження;
- брати участь у конференціях, наукових семінарах і засіданнях кафедри технологічної та професійної освіти, обмінюватися досвідом із колегами та викладачами;
- користуватися ресурсами університету, включно з навчальними аудиторіями, лабораторіями, майстернями, а також бібліотекою, для забезпечення високої якості науково-педагогічної діяльності;

Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний

план і згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів № 261 від 23 березня 2016 р., підлягає відрахуванню.

Період проведення науково-педагогічної практики визначається відповідно до затвердженого графіка освітнього процесу та навчальних планів спеціальності, а зміст практики, для кожного окремого аспіранта, формується керівником у межах індивідуального навчального плану.

Перед початком науково-педагогічної практики здобувача ознайомлюють із наказом про її проведення, програмою і завданнями, правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також із нормами техніки безпеки та охорони праці. Науково-педагогічна практика може проводитися як безпосередньо в навчальних приміщеннях закладу освіти, так і в дистанційному режимі у разі запровадження обмежень на його відвідування, пов'язаних із карантинними й іншими заходами. Вибір форми проведення практики здійснюється відповідно до «Положення про науково-педагогічну практику аспірантів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» на поточний навчальний рік.

У випадку дистанційного проведення практики аспіранти беруть участь у лекційних, семінарських і практичних заняттях із застосуванням сучасних засобів дистанційного навчання, зокрема онлайн-конференцій на відповідних цифрових платформах. Для підготовки навчально-методичного забезпечення лекцій, семінарів, практичних і лабораторних занять аспіранти можуть використовувати ресурси електронного каталогу та інституційного репозитарію Університетської бібліотеки (<https://library.dspu.edu.ua/>).

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Процес науково-педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти організовується відповідно до робочої програми практики, навчальних планів університету та чинних нормативних документів. Структурно-логічна побудова цього процесу передбачає послідовне виконання **етапів**, що забезпечують системне формування науково-педагогічних компетентностей, знань та вмінь (див. таблицю 1):

1. Організаційний етап. На цьому етапі аспірант ознайомлюється з нормативними документами, програмою та завданнями науково-педагогічної практики, особливостями організації освітнього процесу, правилами внутрішнього розпорядку, техніки безпеки й охорони праці. Визначаються строки проходження практики, розподіл за навчальними дисциплінами та

закріплення за керівником практики, а також проводиться методичне інструктування аспірантів і підготовка всієї необхідної документації.

2. *Науково-педагогічний етап.* Ключовий етап практики, під час якого аспіранти вивчають досвід викладання провідних викладачів під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін, безпосередньо беруть участь в освітньому процесі, розробляють навчально-методичні матеріали, формулюють навчальні цілі, організовують і проводять заняття різних типів, застосовують активні, інтерактивні та цифрові технології навчання, здійснюють контроль й оцінювання результатів навчальної діяльності студентів і коригують процес навчання відповідно до отриманих даних.

Проводять виховну роботу в академічній групі: ознайомлюються з плануванням виховної роботи і оволодівають основами методики організації та проведення виховних заходів; вивчають роботу наставника (куратора) академічної групи; самостійно здійснюють виховну роботу зі студентами з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей.

3. *Завершальний етап.* На цьому етапі здійснюється узагальнення та підбиття підсумків науково-педагогічної практики. Аспіранти оформлюють і подають повний комплект звітної документації, зокрема робочий зошит практики з індивідуальним звітом і письмовим відгуком керівника практики з відповідною характеристикою виконаної роботи. Отримані результати проходження практики аналізуються керівником і членами комісії з метою визначення рівня сформованості педагогічних компетентностей, професійних умінь і готовності здобувачів до самостійної науково-педагогічної діяльності.

За результатами практики аспіранти готують доповіді для представлення на наукових конференціях, симпозіумах, круглих столах і семінарах, а за необхідності – наукову статтю або тези доповіді за тематикою дисертаційного дослідження, що сприяє апробації отриманих наукових результатів.

Оцінювання результатів науково-педагогічної практики здійснюється керівником практики та комісією, очолюваною завідувачем кафедри технологічної та професійної освіти. Воно ґрунтується на комплексному аналізі виконаних завдань, якості проведених навчальних і виховних занять, рівня науково-методичної підготовки, ведення робочого зошита й оформлення інших звітних матеріалів. Підсумкове оцінювання спрямоване на підтвердження відповідності набутих компетентностей вимогам освітньо-наукової програми та готовності аспіранта до професійної діяльності у закладах професійної та/або вищої освіти.

Структурно-логічна побудова процесу науково-педагогічної практики

№ з/п	Підетапи	Години	Опис	Методи навчання (1) й оцінювання (2)
1. Організаційний етап				
1.1.	Прибуття на місце проходження практики, проведення вступної консультаційної наради та ознайомлення з вимогами з охорони праці та техніки безпеки	2	Надання консультацій щодо оформлення необхідної документації, порядку проходження педагогічної практики та правил подання звітних матеріалів, а також проведення інструктажу з питань техніки безпеки та охорони праці.	1 – настановна нарада.
1.2.	Ознайомлення з організаційною структурою закладу професійної та/або вищої освіти, системою організації діяльності відділення (факультету) та циклової комісії (кафедри), на якій аспірант проходить науково-педагогічну практику	6	Ознайомлення зі Статутом і Стратегією розвитку закладу професійної та/або вищої освіти, організаційною структурою і діючими положеннями, зокрема з Положенням про організацію освітнього процесу, а також із документацією відділення (факультету), циклової комісії (кафедри) тощо.	1 – самостійна навчальна робота; 2 – оцінювання звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представлені на підсумковій нараді.
1.3.	Розробка індивідуального завдання з науково-педагогічної практики спільно з керівником, а також складання графіка відвідування та проведення навчальних занять	4	Розробка індивідуального завдання з педагогічної практики спільно з керівником, складання календарного плану проходження практики та формування графіка відвідування й проведення навчальних занять.	1 – самостійна навчальна робота та консультації з викладачем, закріпленим як керівник науково-педагогічної практики.
1.4.	Ознайомлення з законодавчими актами України, внутрішніми положеннями, регламентами й іншими нормативними документами, що регулюють організацію освітнього процесу в закладі освіти	3	Ознайомлення із Законами України «Про освіту», «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», постановами Кабінету Міністрів України щодо затвердження Національної рамки кваліфікацій та порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, а також нормативними документами – Положеннями закладу професійної та/або вищої освіти.	1 – самостійна навчальна робота; 2 – оцінювання звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представлені на підсумковій нараді.

1.5.	Ознайомлення з навчальною, навчально-методичною, виховною, науковою та організаційною діяльністю викладачів циклової комісії (кафедри)	15	Ознайомлення з освітньо-професійними програмами, закріпленими за цикловою комісією (кафедрою), навчальними планами, робочими програмами навчальних дисциплін, каталогами вибіркового дисциплін, сила бусами, роботою на освітньо-інформаційній платформі (наприклад, Google Classroom), системою кураторства. Вивчення навчально-методичного комплексу дисциплін, типів і видів навчальних видань, порядку надання грифів навчальним матеріалам. Ознайомлення з досвідом педагогічних і науково-педагогічних працівників циклової комісії (кафедри) щодо підготовки підручників, навчальних і методичних посібників, порад і рекомендацій.	1 – самостійна навчальна робота та консультації з керівником практики; 2 – оцінювання звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представленої на підсумковій нараді.
1.6.	Відвідування засідань циклової комісії (кафедри), відділення, вчених рад факультетів. Участь у науково-методичних семінарах та/або роботі робочої групи з оновлення освітньої програми. Вивчення різних видів і типів навчальних занять, форм і методів їх організації, а також застосування інноваційних технологій в освітньому процесі	15	Ознайомлення з особливостями організації та проведення засідань циклової комісії (кафедри), відділення, вчених рад факультетів тощо. Розроблення та подання пропозицій щодо вдосконалення освітньої програми. Ознайомлення з інформацією про існуючі види і типи навчальних занять, застосовувані форми, методи, засоби та технології навчання. У разі відсутності відповідних компетентностей передбачено проведення індивідуальних занять з науковим керівником або викладачем дисципліни, до якої закріплено аспіранта.	1 – самостійне опрацювання матеріалів, консультативна взаємодія науковим керівником, гарантом освітньої програми; у разі відсутності необхідних компетентностей – індивідуальні заняття з науковим керівником або викладачем дисципліни; 2 – оцінювання пропозицій щодо вдосконалення освітньої програми, а також звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представ-

				леної на підсумковій нараді.
Усього:		45		
2. Науково-педагогічний етап				
2.1.	Відвідування та аналітичне опрацювання лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять провідних викладачів	30	Ознайомлення з силабусом дисципліни, темою та методичним забезпеченням лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять. Відвідування занять із подальшим аналізом: 1) лекційного заняття – оцінка змісту та структури викладу матеріалу, застосованих технологій зацікавлення студентів, підтримання зворотного зв'язку з аудиторією та використання дидактичних матеріалів. 2) практичного (семінарського), лабораторного заняття – аналіз відповідності мети і навчальних завдань, мотиваційних прийомів, методів навчання та засобів контролю результатів навчальної діяльності студентів.	1 – самостійна навчальна робота; 2 – оцінювання звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представленої на підсумковій нараді.
2.2.	Планування, розробка та проведення лекційних занять (2 – 4 лекції)	20	Підготовка змістового наповнення лекцій і розробка її дидактичного проєкту спільно з викладачем-лектором або керівником практики. Формування презентаційних матеріалів для лекцій та проведення заняття під супроводом викладача-лектора. У разі відсутності відповідних компетентностей передбачено проведення індивідуальних занять з науковим керівником або викладачем дисципліни, до якої закріплено аспіранта.	1 – самостійна навчальна робота, навчання через викладання, виконання індивідуального завдання науково-педагогічної практики; 2 – оцінювання викладачем звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представленої на підсумковій нараді.
2.3.	Планування, підготовка і проведення практичних (лабораторних) занять. Розробка завдань для самостійної роботи студентів,	40	Опрацювання навчально-методичного забезпечення першого практичного (лабораторного) заняття, наданого викладачем дисципліни.	1 – самостійна навчальна робота, навчання шляхом викладання, консультації з викладачем

	робота з навчальними матеріалами на освітньо-інформаційній платформі (18 – 16 занять)		Розроблення планів-конспектів проведення практичних занять (інструкційних матеріалів до лабораторних занять). Підготовка діагностичних матеріалів для оцінювання вихідного рівня знань студентів, розроблення практичних завдань для роботи під час заняття, а також контрольних матеріалів для перевірки результатів навчання. Формування завдань для самостійної роботи студентів. Проведення практичних занять в аудиторному або дистанційному форматі (в режимі відеоконференції із використанням відповідних цифрових платформ). Здійснення, спільно з викладачем дисципліни, фіксації результатів навчальної роботи студентів у журналі академічної групи. У разі недостатнього рівня сформованості педагогічних компетентностей передбачено проведення індивідуальних занять з науковим керівником або викладачем дисципліни, до якої закріплено аспіранта.	дисципліни, виконання індивідуального завдання науково-педагогічної практики; 2 – оцінювання результатів практики шляхом анкетування викладача дисципліни, а також експертне оцінювання звіту з практики та аналітичної доповіді на підсумковій нараді.
2.4.	Підготовка та проведення виховних заходів	15	Розроблення сценарію виховного заходу: визначення мети й завдань заходу, добір форм і методів роботи, організація взаємодії зі студентами, забезпечення необхідних матеріалів і підбиття підсумків проведеної діяльності.	1 – самостійна виховна робота; 2 – оцінювання викладачем звітних матеріалів науково-педагогічної практики й аналітичної доповіді, представленої на підсумковій нараді.
2.5.	Розроблення навчально-методичного комплексу дисципліни (у разі відповідності практики темі дисертаційного дослідження)	10	Формування та підготовка матеріалів для навчально-методичного забезпечення дисциплін (за вибором студентів) на основі результатів дисертаційного дослідження з можливістю оформлення довідки щодо їх впровадження.	1 – самостійна навчальна робота, консультації з викладачами, виконання індивідуального завдання практики; 2 – оцінювання

				підготовлених матеріалів комісією для оформлення довідки про їх впровадження.
Усього:		115		
3. Завершальний етап				
3.1.	Оформлення та подання керівнику науково-педагогічної практики звітних і супровідних матеріалів. Підготовка тез та/або наукової статті за темою дисертаційного дослідження	12	Завершальне оформлення звітних матеріалів із практики, подання письмового звіту та робочого зошита практики, а також отримання відгуку керівника практики. Підготовка тез на науково-практичну конференцію та/або наукової статті за темою дисертаційного дослідження.	1 – самостійне опрацювання звітних матеріалів практики; 2 – оцінювання змісту та якості звітної документації керівником практики.
3.2.	Підсумкова конференція: самоаналіз та обговорення результатів проходження науково-педагогічної практики	4	Презентація та обговорення результатів проходження науково-педагогічної практики з керівником практики, викладачем, відповідальним за дисципліну, а також на засідання циклової комісії чи кафедри.	1 – самостійне опрацювання матеріалів, консультації з науково-педагогічними працівниками, участь у дискусії; 2 – проведення рефлексивного само оцінювання, оцінювання звіту й аналітичної доповіді за результатами науково-педагогічної практики
3.3.	Залік	4	Захист підсумків проходження науково-педагогічної практики перед комісією.	Контроль та оцінка засвоєння результатів навчання (РН).
Усього:		20		
Разом:		180		

4. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕТАПІВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Організаційний етап

Організаційний етап науково-педагогічної практики спрямований на створення умов для якісної підготовки аспірантів до її проходження та передбачає проведення настановної консультаційної зустрічі. На цьому етапі здобувачі виконують комплекс попередніх завдань, що стосуються планування, організації та подальшого впровадження навчальної, методичної й виховної роботи з урахуванням вимог бази практики та освітньої програми.

1.1. Прибуття на базу практики та первинний інструктаж

Аспіранти прибувають на визначену базу практики відповідно до затвердженого графіка, де проходить настановна консультаційна нарада за участю керівника практики. У межах цієї зустрічі аспірантів ознайомлюють з умовами проходження практики, особливостями організації освітнього процесу в закладі освіти, а також із вимогами щодо дотримання правил охорони праці та техніки безпеки.

До початку практики аспіранти отримують детальні роз'яснення щодо правил оформлення необхідної документації, зокрема робочого зошита науково-педагогічної практики, індивідуальних завдань, плану роботи та звітних матеріалів. Також проводиться обов'язковий інструктаж із техніки безпеки, що фіксується у відповідних журналах встановленого зразка. Окрім цього, керівник практики інформує аспірантів про систему контролю та звітності за результатами проходження практики, критерії оцінювання їх діяльності, строки подання документації та порядок підбиття підсумків. Таке організаційно-методичне забезпечення здійснюється в межах настановної наради консультативного характеру, яка сприяє чіткому розумінню аспірантами завдань науково-педагогічної практики, її мети й очікуваних результатів.

1.2. Ознайомлення з організаційною структурою закладу професійної та/або вищої освіти, системою організації діяльності відділення (факультету) та циклової комісії (кафедри), на якій аспірант проходить науково-педагогічну практику.

На цьому етапі, якщо науково-педагогічна практика здійснюється, наприклад за місцем навчання, у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, аспіранти аналізують основні положення Статуту Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана

Франка [24], а також ознайомлюються зі Стратегією його розвитку [25]. Це сприяє кращому розумінню особливостей функціонування закладу вищої освіти, його організаційної структури, принципів освітньої діяльності та стратегічних пріоритетів в освітній та науковій сферах.

У подальшому здобувачі педагогічної практики детально вивчають організаційну структуру, нормативно-правові засади та основні напрями діяльності факультету фізики, математики, економіки та інноваційних технологій [23], а також кафедри технологічної та професійної освіти [22]. При цьому особлива увага приділяється ознайомленню з Положеннями про факультет (навчально-науковий інститут) [14], кафедру [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**], гаранта освітньої програми у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка [4] та ін.

1.3. Розробка індивідуального завдання з науково-педагогічної практики спільно з керівником, а також складання графіка відвідування та проведення навчальних занять.

Спільно з керівником аспірант розробляє індивідуальне завдання й укладає детальний календарний план проходження науково-педагогічної практики. Уся інформація щодо завдань, термінів їх виконання та етапів роботи фіксується у робочому зошиті з науково-педагогічної практики аспіранта (див. додаток А).

На наступному етапі додатково формується план і графік відвідування навчальних занять, який узгоджується з керівником практики та заноситься до звіту з практики. Цей графік подається на початку розділу, присвяченого представленню та аналізу результатів педагогічної діяльності аспіранта.

1.4. Ознайомлення з законодавчими актами України, внутрішніми положеннями, регламентами й іншими нормативними документами, що регулюють організацію освітнього процесу в закладі освіти.

Аспіранти повинні ознайомитися з такими нормативно-правовими актами:

1. Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII) [19].
2. Закон України «Про професійну освіту» (від 21.08.2025 р. № 4574-IX) [20].
3. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 р. № 2745-VIII [21].
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII [16].
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [17].

6. Постанова Кабінету Міністрів Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) [18].

7. Нормативні документи Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка [1 – 15].

1.5. Ознайомлення з навчальною, навчально-методичною, виховною, науковою та організаційною діяльністю викладачів циклової комісії (кафедри).

Завдання передбачає ознайомлення аспірантів з освітньою діяльністю циклової комісії (у закладах професійно-технічної чи фахової передвищої освіти) або кафедри (у закладах вищої освіти), використанням інформаційно-освітніх платформ в освітньому процесі (Moodle, Google Classroom та ін.), навчально-методичним забезпеченням дисциплін і способами доступу до відповідних матеріалів, а також правилами їх розміщення. Аспіранти вивчають освітні програми, закріплені за цими підрозділами, навчальні та робочі плани, переліки вибіркових освітніх компонентів, а також знайомляться з науковою й організаційною діяльністю викладацького складу.

Для аспірантів важливим є набуття навичок розроблення силабусу освітньої компоненти. З цією метою доцільно ознайомитися з типовою формою силабусу, затвердженою в закладі освіти, його структурою та змістовним наповненням. Крім того, аспірантам слід проаналізувати силабуси дисциплін, закріплених за цикловою комісією чи кафедрою, а також опрацювати силабус тієї освітньої компоненти, яка обрана для проходження науково-педагогічної практики.

Аспіранти спільно з викладачем, закріпленим за науково-педагогічною практикою, опановують роботу з інформаційно-освітніми платформами (Moodle, Google Classroom) та засобами дистанційного навчання (Zoom, MS Teams, Google Meet).

На наступному етапі аспіранти знайомляться з навчально-методичним комплексом дисциплін, видами навчальних видань, процедурою надання грифів навчальним матеріалам, а також із підручниками, методичними посібниками та рекомендаціями викладачів циклової комісії чи кафедри. Зазначені матеріали зазвичай розміщені в системі електронного архіву бібліотек (інституційного депозитарію) закладу освіти. Крім того, аспіранти опрацюють інструкцію щодо реєстрації користувачів і порядку розміщення матеріалів у електронному архіві.

До основних видів навчальних видань належать:

1) підручник – навчальне видання, у якому подано повний і систематизований виклад навчальної дисципліни відповідно до затвердженої навчальної програми та яке має офіційно наданий гриф;

2) навчальний посібник – видання, що використовується для доповнення підручника або може частково чи повністю його замінювати та має офіційне затвердження;

3) навчально-методичний посібник – різновид навчального посібника, основним призначенням якого є висвітлення методики викладання навчальної дисципліни, її окремих розділів чи тем, а також методичних підходів до навчання, розвитку та виховання особистості;

4) навчальний наочний посібник – посібник, у якому головний акцент зроблено на ілюстративному матеріалі, що забезпечує візуалізацію змісту навчальної дисципліни;

5) практикум – навчальне видання, що містить комплекс практичних завдань та/або вправ з дисципліни, спрямованих на закріплення знань і формування практичних умінь та навичок (збірники задач і вправ, тестові матеріали, тексти для диктантів і переказів, інструкції до лабораторних та практичних робіт тощо);

6) робочий зошит – навчальний посібник із спеціально розробленим дидактичним матеріалом, який сприяє організації та виконанню самостійної роботи здобувачів освіти під час вивчення навчальної дисципліни.

Наприклад, надання грифів навчальним матеріалам у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка регламентується з нормативним документом «Положення про навчальні, наукові та довідкові видання» [9].

Аспіранти аналізують практичний досвід викладачів циклової комісії чи кафедри щодо розроблення навчально-методичного забезпечення освітніх компонент, зокрема підручників, методичних посібників і навчальних рекомендацій. Так, наприклад, у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка зазначені матеріали представлені в системі інституційного репозитарію університетської бібліотеки [1]. Крім того, аспіранти ознайомлюються з інструкцією з реєстрації користувачів і порядком розміщення матеріалів в інституційному репозитарії.

Аспіранти ознайомлюються з планами культурно-виховних і спортивно-масових заходів закладу освіти, організаційною та виховною діяльністю, що проводиться викладачами циклової комісії чи кафедри, встановлюють взаємодію з кураторами академічних груп, у яких передбачається викладання дисциплін, обраних для проходження науково-

педагогічної практики; вивчають особливості позааудиторної роботи студентів, зокрема діяльність наукових і предметних гуртків тощо.

1.6. Відвідування засідань циклової комісії (кафедри), відділення, вчених рад факультетів. Участь у науково-методичних семінарах та/або роботі робочої групи з оновлення освітньої програми. Вивчення різних видів і типів навчальних занять, форм і методів їх організації, а також застосування інноваційних технологій в освітньому процесі.

Під час проходження науково-педагогічної практики аспірантам рекомендовано відвідувати засідання циклових комісій і відділень (у закладах професійної освіти), засідання кафедр і вчених рад факультетів (у закладах вищої освіти). Метою такого відвідування є ознайомлення з особливостями організації управлінської, навчально-методичної та наукової діяльності структурних підрозділів закладу освіти. Під час засідань доцільно звернути увагу на: 1) порядок денний та регламент проведення засідань; 2) коло питань, що обговорюються (освітній процес, акредитація освітніх програм, результати навчальної діяльності, кадрові питання, наукова робота тощо); 3) процедуру ухвалення управлінських рішень; 4) роль педагогічних і науково-педагогічних працівників у формуванні та реалізації освітньої політики. Результати відвідування засідань рекомендовано зафіксувати у щоденнику практики з коротким аналітичним описом та власними висновками.

Аспірантам слід брати активну участь у науково-методичних семінарах, круглих столах, тренінгах або засіданнях робочих груп, спрямованих на розроблення, перегляд чи оновлення освітніх програм. Така діяльність сприяє формуванню професійних компетентностей у сфері освітнього проєктування та забезпечення якості освіти. У межах участі в зазначених заходах аспірантам доцільно: 1) ознайомитися зі структурою освітньої програми, її метою, програмними результатами навчання та переліком освітніх компонент; 2) проаналізувати відповідність освітньої програми стандартам освіти, вимогам Національної рамки кваліфікацій та потребам стейкхолдерів; 3) вивчити досвід застосування компетентнісного та студентоцентрованого підходів; 4) за можливості долучитися до обговорення пропозицій щодо вдосконалення змісту освітніх компонент, форм контролю та методів навчання. Участь у таких заходах рекомендується підтвердити відповідними записами у звітній документації практики.

У процесі практики аспірантам слід системно вивчати різні види навчальних занять, що застосовуються у закладі освіти, зокрема лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття, індивідуальні та групові

консультації, а також форми позааудиторної роботи. Особливу увагу варто приділити: методам і прийомам викладання, що використовуються викладачами; способам активізації навчальної діяльності здобувачів освіти; формам організації самостійної роботи та поточного контролю знань; застосуванню інноваційних освітніх технологій (змішане та дистанційне навчання, цифрові платформи, інтерактивні методи, кейс-метод, проектне навчання тощо). Рекомендується проводити порівняльний аналіз традиційних та інноваційних підходів до організації освітнього процесу, формулювати власні висновки щодо їх ефективності та можливостей застосування у майбутній викладацькій діяльності.

4.2. Науково-педагогічний етап

2.1. Відвідування та аналітичне опрацювання лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять провідних викладачів.

Цей етап науково-педагогічної практики передбачає ознайомлення з силабусом навчальної дисципліни, детальне вивчення її структури, мети та завдань, очікуваних результатів навчання, змістових модулів, форм і методів навчання, а також критеріїв і засобів оцінювання навчальних досягнень студентів. Особлива увага приділяється аналізу тематики та методичного забезпечення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять, зокрема використанню навчально-методичних матеріалів, електронних ресурсів і дидактичних засобів.

У межах науково-педагогічної практики аспіранти здійснюють відвідування навчальних занять з подальшим їх ґрунтовним аналізом. Аналіз лекційного заняття включає оцінювання логічності та послідовності викладу навчального матеріалу, відповідності змісту темі заняття та програмним результатам навчання. Окрему увагу слід приділити застосуванню викладачем інтерактивних і цифрових технологій зацікавлення студентів, методам активізації їх пізнавальної діяльності, способам підтримання зворотного зв'язку з аудиторією, а також ефективності використання дидактичних матеріалів (презентацій, наочних засобів, мультимедійних ресурсів тощо). Аналіз практичного (семінарського) та лабораторного заняття передбачає оцінювання відповідності поставленої мети та навчальних завдань змісту заняття, рівня їх узгодженості з програмними результатами навчання. Аспіранти аналізують застосовані мотиваційні прийоми, методи та форми організації навчальної діяльності студентів, ефективність використаних засобів контролю й оцінювання результатів

навчальної діяльності, а також рівень залученості здобувачів освіти до активної роботи під час заняття.

Результати спостережень та аналітичні висновки рекомендується систематизувати у щоденнику практики та використати для формування власного педагогічного досвіду.

2.2. Планування, розробка та проведення лекційних занять (2 – 4 лекції)

Під час науково-педагогічної практики аспіранти здійснюють планування, підготовку та проведення лекційних занять у закладах професійної або вищої освіти. Це завдання спрямоване на формування практичних навичок із організації освітнього процесу та застосування ефективних педагогічних форм, методів і засобів.

1. Планування лекцій. Перед початком підготовки лекції аспіранту необхідно ознайомитися зі змістом дисципліни, силабусом та тематичним планом навчальної програми. Важливо чітко визначити тему лекції, її мету та навчальні завдання, а також узгодити їх із викладачем-лектором або керівником практики. На етапі планування слід враховувати логічну послідовність викладу матеріалу, зв'язок теми з попередніми та наступними заняттями, а також очікувані результати навчання.

2. Розробка дидактичного проєкту лекції. Розробка дидактичного проєкту передбачає формування структури лекції та вибір методів навчання. Структура лекції повинна включати: 1) вступну частину, де здійснюється мотивація студентів, ознайомлення з метою заняття та очікуваними результатами; 2) основну частину, у якій виклад навчального матеріалу подається послідовно, логічно та наочно; 3) заключну частину, де підводяться підсумки, формулюються ключові висновки, проводиться дискусія та відповіді на запитання студентів.

На цьому етапі аспірант розробляє презентаційні матеріали, підбирає схеми, таблиці, графіки та інші дидактичні засоби, що підкреслюють основні ідеї лекції. Необхідно забезпечити логічну послідовність слайдів, мінімальну кількість тексту та наочність матеріалу. Вибір методів і прийомів навчання повинен передбачати активізацію уваги та залучення студентів до пізнавальної діяльності. Рекомендується використовувати інтерактивні елементи: короткі опитування, обговорення, аналіз кейсів, вправи для самоперевірки та інші сучасні технології навчання.

3. Проведення лекції. Лекційне заняття проводиться під супроводом викладача-лектора або керівника практики. Під час проведення лекції аспірант повинен звертати увагу на динаміку викладу та темп заняття; зрозумілість і доступність матеріалу для студентів; ефективність

застосування дидактичних матеріалів і мультимедійних засобів; активність студентів та рівень зворотного зв'язку.

Після проведення лекції аспірант здійснює самоаналіз заняття, оцінює ефективність структури, методів викладання та використаних прийомів, визначає сильні сторони й аспекти, які потребують удосконалення. Результати спостережень фіксуються у щоденнику практики та використовуються для формування власного педагогічного досвіду.

4. Індивідуальна підготовка. У разі відсутності достатніх компетентностей у сфері планування та проведення лекцій передбачено проведення індивідуальних занять з науковим керівником або викладачем дисципліни. Під час таких занять аспірант отримує: рекомендації щодо підготовки змісту лекцій та формулювання навчальних завдань; практичні поради щодо створення наочних і презентаційних матеріалів; можливість проведення пробних фрагментів лекцій із подальшим обговоренням та корекцією помилок.

Дотримання цих рекомендацій дозволяє аспіранту сформувати компетентності з організації та проведення лекційних занять, ефективного використання традиційних та сучасних освітніх технологій та підвищення якості теоретичної підготовки студентів.

2.3. Планування, підготовка і проведення практичних (лабораторних) занять. Розробка завдань для самостійної роботи студентів, робота з навчальними матеріалами на освітньо-інформаційній платформі (18 – 16 занять).

Метою цього етапу науково-педагогічної практики є формування у аспірантів практичних умінь і навичок організації та проведення навчальної роботи з дисципліни, а також розвиток педагогічної компетентності. Це включає здатність ефективно використовувати навчально-методичне забезпечення, інтегрувати цифрові освітні ресурси в освітній процес, адаптувати методики викладання до різних форм навчання (аудиторної, дистанційної та змішаної) і забезпечувати всебічну підтримку студентів у процесі навчання.

Етап практики спрямований на те, щоб аспірант не лише отримав теоретичні знання з методики викладання дисципліни, а й набув конкретних практичних умінь, необхідних для самостійного проведення навчальних занять, оцінювання навчальних досягнень студентів та корекції власних педагогічних компетентностей.

На цьому етапі аспірант має опанувати такі завдання:

1. *Планування та підготовка практичних (лабораторних) занять*: розробка чіткої структури заняття з визначенням цілей, завдань і очікуваних результатів для студентів; підбір методичних прийомів і навчальних матеріалів, що відповідають тематиці заняття; врахування різних форматів проведення занять: очного, дистанційного або змішаного.

2. *Розроблення планів-конспектів*. На цьому етапі практики аспірант складає детальний план-конспект кожного практичного (лабораторного) заняття. План-конспект є основним документом, який забезпечує чітку організацію освітнього процесу, визначає мету та завдання заняття, порядок виконання практичних робіт і способи контролю знань студентів.

План-конспект повинен містити такі елементи:

1) тематичний розділ – назва теми, що відображає зміст заняття та його місце у навчальній програмі дисципліни;

2) мета заняття – конкретні завдання, які студент має виконати під час заняття, з урахуванням формування знань, умінь та навичок;

3) очікувані результати навчання – перелік знань, умінь і навичок, які студенти повинні засвоїти в процесі заняття;

4) послідовність проведення роботи – структурований план дій під час заняття: організаційний момент; постановка завдання; виконання практичної роботи; аналіз та обговорення результатів; підсумки та контроль знань;

5) методи та форми організації навчального процесу – вказати, як буде організована робота студентів: індивідуальна, групова, фронтальна або дистанційна робота;

6) матеріально-технічне забезпечення – перелік обладнання, лабораторного інвентарю, роздаткових матеріалів та цифрових ресурсів, необхідних для проведення заняття;

7) час на виконання кожного етапу заняття – розподіл часу на організаційні моменти, виконання практичних завдань, аналіз результатів та підведення підсумків;

8) інструкційні матеріали до лабораторних робіт – покрокові алгоритми виконання завдань, включаючи: послідовність дій при виконанні експерименту; правила техніки безпеки; рекомендації щодо обробки результатів і оформлення звітів.

Розроблення таких планів-конспектів дозволяє аспіранту систематизувати власну педагогічну діяльність, забезпечити ефективне навчання студентів та контроль засвоєння навчального матеріалу.

3. *Розроблення навчальних завдань і матеріалів*. Це ключовий етап практичної підготовки аспіранта, оскільки саме через правильно сплановані завдання студенти закріплюють теоретичні знання та набувають практичних

навичок. Якість завдань визначає ефективність навчального процесу та рівень засвоєння дисципліни.

Практичні завдання – це спеціально розроблені види діяльності, що дозволяють студентам застосовувати отримані теоретичні знання на практиці. Вони повинні бути логічно пов'язані з метою заняття та сприяти розвитку ключових компетентностей студентів.

Основні принципи розробки практичних завдань:

1) відповідність меті заняття: завдання повинні безпосередньо реалізовувати цілі заняття та сприяти формуванню очікуваних результатів навчання; кожне завдання має бути спрямоване на розвиток конкретних знань, умінь або навичок, наприклад: аналіз інформації, виконання лабораторного експерименту, створення проєкту чи розв'язання практичної проблеми;

2) диференціація за рівнем складності: завдання повинні передбачати різні рівні складності: базовий рівень – для закріплення основних знань та формування початкових практичних навичок; середній рівень – для розвитку аналітичних умінь і застосування знань у стандартних ситуаціях; підвищений рівень – для стимулювання творчого підходу, розв'язання комплексних завдань та самостійної роботи; диференційовані завдання дозволяють врахувати індивідуальні можливості студентів та забезпечити їх активну участь в освітньому процесі;

3) чіткі критерії оцінювання: для кожного завдання слід визначити конкретні критерії оцінювання результатів; критерії повинні включати як якісні, так і кількісні показники виконання завдання: точність результату, обґрунтованість рішень, логіка викладу, повнота виконання, креативність підходу; критерії оцінювання слугують не лише для виставлення балів, а й як орієнтир для студентів щодо очікуваного рівня виконання;

4) методичне забезпечення завдань: кожне завдання повинно супроводжуватися методичними вказівками: поясненням мети, послідовності виконання, інструкціями щодо використання обладнання чи програмного забезпечення; використання наочних матеріалів, схем, прикладів і цифрових ресурсів сприяє кращому засвоєнню знань;

5) можливість інтеграції цифрових та інноваційних ресурсів: практичні завдання можуть включати роботу з освітніми платформами, онлайн-симуляціями, спеціалізованим програмним забезпеченням або віртуальними лабораторіями; це дозволяє студентам не лише виконати завдання, а й розвивати цифрову грамотність і навички самостійного пошуку інформації;

6) варіативність форм виконання: завдання можуть мати індивідуальну або групову форму виконання, що розвиває комунікативні та командні

навички студентів; можливе включення творчих елементів, проєктної діяльності або кейс-методів для стимулювання активного мислення.

4. *Розроблення завдань для самостійної роботи студентів.* Самостійна робота студентів є невід'ємною складовою освітнього процесу, оскільки дозволяє закріпити отримані знання, розвинути практичні навички та сформувати вміння організовувати власну діяльність. Розроблення завдань для самостійної роботи – це процес створення навчальних матеріалів, що сприяють ефективному та цілеспрямованому засвоєнню дисципліни.

Основні принципи розробки завдань для самостійної роботи:

1) спрямованість на закріплення теоретичних знань і розвиток практичних умінь: завдання повинні забезпечувати перевірку та закріплення знань, отриманих на лекціях і практичних заняттях; завдання мають містити різноманітні види діяльності: аналіз навчальних матеріалів, розв'язання практичних задач, виконання лабораторних робіт, моделювання ситуацій та проєктну діяльність; самостійна робота має стимулювати критичне мислення, вміння робити висновки та застосовувати знання в реальних або змодельованих ситуаціях;

2) диференційований підхід: завдання розробляються з урахуванням різного рівня підготовки студентів, їхніх індивідуальних здібностей та потреб; можна передбачати базові, середні та складні завдання, що дозволяє кожному студенту працювати на своєму рівні та поступово підвищувати складність; диференційований підхід допомагає підтримувати мотивацію студентів, заохочує активну участь та самостійне навчання;

3) використання інноваційних форм і методів навчальної роботи: завдання можуть включати інтерактивні елементи (онлайн-тести, вікторини, симуляції, віртуальні лабораторії тощо); проєктні завдання дають можливість студентам працювати над комплексними проблемами, застосовуючи знання в творчому та практичному контексті; використання кейс-методів дозволяє студентам аналізувати реальні або наближені до реальних ситуації, розробляти рекомендації та обґрунтовувати рішення; групові завдання стимулюють командну роботу, розвиток комунікативних навичок та здатність до спільного прийняття рішень;

4) чітке формулювання завдань та очікуваних результатів: кожне завдання повинно містити чіткий опис мети, послідовності виконання та очікуваних результатів; студент має розуміти, що саме потрібно зробити, яким способом оцінюватиметься його робота і як результати впливають на загальний прогрес у навчанні;

5) забезпечення підтримки та зворотного зв'язку: для ефективного виконання завдань студенти повинні мати доступ до методичних матеріалів,

інструкцій та консультацій викладача; використання систем автоматичної перевірки або інтерактивних платформ дозволяє отримувати оперативний зворотний зв'язок, що сприяє самокорекції та підвищенню якості виконання роботи;

б) мотиваційна складова завдань: завдання повинні бути цікавими та актуальними, викликати у студентів бажання виконувати їх самостійно; можна використовувати елементи гейміфікації, проблемні ситуації або творчі завдання, які спонукають до активного мислення та самостійного пошуку рішень.

5. *Робота з навчальними матеріалами на освітньо-інформаційній платформі.* Сучасна освітня діяльність неможлива без використання цифрових ресурсів та освітніх платформ, які дозволяють організувати освітній процес більш гнучко, ефективно керувати навчальними матеріалами, контролювати прогрес студентів та надавати їм оперативну підтримку. Для аспіранта етап роботи з освітньо-інформаційною платформою є важливим, оскільки формує навички цифрової педагогіки та інтеграції інформаційних технологій в освітній процес.

Здебільшого у вітчизняних закладах професійної та вищої освіти використовуються такі освітньо-інформаційні платформи:

1. Moodle – відкрита платформа для дистанційного навчання, яка дозволяє створювати курси, завдання, тести, форуми та інтерактивні елементи. Переваги: гнучка структура курсів, велика кількість модулів, підтримка групової та індивідуальної роботи, автоматизована система оцінювання.

2. Google Classroom – інтегрована з іншими сервісами Google платформа для організації дистанційного навчання. Дозволяє розміщувати навчальні матеріали, створювати завдання, коментувати роботи студентів та проводити тестування. Переваги: простота у використанні, інтеграція з Google Docs, Google Meet та іншими сервісами.

3. Microsoft Teams / Microsoft 365 Education – платформа для організації онлайн-занять, проведення вебінарів та координації командної роботи студентів. Переваги: можливість інтегрувати документи Office, спільну роботу над проектами, чати та відеозустрічі.

Основні напрями роботи на освітньо-інформаційній платформі:

1) ознайомлення з функціоналом електронних ресурсів та цифрових інструментів навчання: аспірант повинен опанувати основні можливості платформи: створення курсів, розміщення матеріалів, завдань, тестів та інших інтерактивних елементів; важливо знати, як використовувати цифрові інструменти для комунікації зі студентами: форуми, чати, електронні

повідомлення та відео конференції; ознайомлення включає в себе розуміння технічних аспектів роботи, доступу до ресурсів, налаштування прав користувачів та формату відображення матеріалів;

2) розміщення навчальних матеріалів, завдань і методичних рекомендацій для студентів: аспірант має навчитися структуровано організовувати матеріали, щоб студенти могли легко орієнтуватися у курсі; до матеріалів можуть входити лекційні конспекти, презентації, відео- та аудіоматеріали, електронні книги, практичні завдання та методичні рекомендації; важливо забезпечити доступність матеріалів для студентів у будь-який час та на будь-якому пристрої, що сприяє гнучкості та самостійності у навчанні;

3) моніторинг активності студентів і забезпечення своєчасної підтримки під час виконання завдань: платформа дозволяє відслідковувати активність студентів: перегляд матеріалів, виконання завдань, участь у форумах та тестах; аспірант повинен навчитися аналізувати ці дані для визначення рівня засвоєння матеріалу та своєчасного виявлення проблем у навчанні; надання своєчасної підтримки включає консультації через платформу, відповіді на запитання студентів, коментарі до виконаних завдань та рекомендації щодо покращення результатів; також можна використовувати автоматизовані інструменти перевірки завдань і тестів для швидкого зворотного зв'язку;

4) інтеграція цифрових ресурсів в освітній процес: використання інтерактивних тестів, симуляцій, відеоуроків і віртуальних лабораторій підвищує ефективність навчання та стимулює активну участь студентів; цифрові освітні ресурси дозволяють поєднувати аудиторне та дистанційне навчання, створюючи умови для змішаного формату (blended learning); аспірант навчається не лише розміщувати матеріали, а й активно інтегрувати їх у структуру навчального курсу, забезпечуючи логічний та послідовний освітній процес;

5) забезпечення доступності та безпеки інформації: важливо стежити за тим, щоб навчальні матеріали були доступні лише для зареєстрованих користувачів курсу та відповідали стандартам авторського права; аспірант повинен дотримуватися правил безпеки даних та конфіденційності студентів при використанні цифрових ресурсів.

6. Формування та використання діагностичних і контрольних матеріалів для оцінювання знань і вмінь студентів. Оцінювання навчальних досягнень студентів є невід'ємною складовою освітнього процесу, оскільки дозволяє визначити рівень засвоєння знань, ефективність методів навчання та здійснити корекцію педагогічної діяльності. Діагностичні та контрольні

матеріали допомагають систематизувати процес оцінювання та забезпечити об'єктивність результатів.

Основні аспекти формування і використання оцінювальних матеріалів:

1) підготовка тестових завдань, контрольних робіт та інших інструментів оцінювання: тестові завдання можуть включати питання закритого типу (вибір правильної відповіді, відповідність, встановлення порядку) та відкритого типу (розгорнуті відповіді, обґрунтування рішень); контрольні роботи спрямовані на перевірку комплексних знань та умінь, здатності студентів застосовувати теорію на практиці; можливе використання проєктних, ситуаційних або кейсових завдань, що дозволяють оцінити практичні навички, аналітичне мислення та здатність до самостійного вирішення проблем; важливо забезпечити чітку структуру завдань, відповідність тематиці курсу та рівню підготовки студентів;

2) використання результатів оцінювання для аналізу навчальних досягнень студентів: результати тестів, контрольних і практичних завдань дозволяють визначити, наскільки ефективно студент засвоїв навчальний матеріал; аналіз результатів дає можливість виявити проблемні зони у навчанні, слабкі місця в підготовці студентів та скоригувати план наступних занять; систематичний моніторинг результатів дозволяє здійснювати індивідуальний підхід до студентів, надавати рекомендації та додаткові завдання для підвищення рівня знань;

3) забезпечення об'єктивності та прозорості оцінювання: критерії оцінювання мають бути чітко визначені та доведені до відома студентів перед виконанням завдань; для тестових і контрольних завдань доцільно використовувати бланки оцінювання або рубрики, які враховують різні аспекти виконання роботи (точність, повнота, логіка, креативність); використання цифрових платформ дозволяє автоматизувати оцінювання та зменшити суб'єктивність при виставленні балів; важливо документувати процес оцінювання та зберігати результати для аналізу та звітності;

4) інтеграція діагностичних матеріалів в освітній процес: тести та контрольні роботи можуть бути використані як вхідна діагностика для оцінки рівня підготовки студентів перед новою темою; проміжне оцінювання допомагає контролювати засвоєння матеріалу протягом курсу; підсумкове оцінювання дозволяє підбити результати навчання та визначити рівень сформованості компетентностей;

5) застосування сучасних цифрових інструментів для оцінювання: використання онлайн-платформ (Moodle, Google Classroom, Canvas) дозволяє проводити автоматизоване тестування, відстежувати час виконання завдань та прогрес студентів; можна використовувати інтерактивні вправи, кейси та

відеозавдання для комплексного оцінювання знань та практичних навичок; цифрові інструменти сприяють оперативному зворотному зв'язку, що підвищує ефективність навчання та мотивацію студентів.

7. Проведення практичних занять в аудиторному або дистанційному форматі. Це ключовий етап освітнього процесу, оскільки дозволяє студентам застосувати теоретичні знання на практиці, розвивати професійні та комунікативні навички, а аспіранту – набувати педагогічного досвіду. Ефективне проведення занять передбачає ретельну організацію, використання сучасних методів навчання та контроль процесу.

Основні аспекти проведення практичних занять:

1) організація заняття відповідно до плану: кожне заняття повинно мати чітко визначену мету, завдання та очікувані результати; важливо заздалегідь підготувати навчальні матеріали, демонстраційні приклади, завдання для самостійної роботи та цифрові ресурси; планування має включати часові межі для різних етапів заняття – вступна частина, основна діяльність, підсумок та рефлексія; для дистанційних занять необхідно заздалегідь перевірити технічне обладнання, налаштування платформи та доступ студентів до матеріалів;

2) активна участь студентів у процесі пізнання: використання інтерактивних методів стимулює залучення студентів та розвиток критичного мислення; можна застосовувати дискусії, мозкові штурми, групові проєкти, кейс-методи, рольові ігри та симуляції; важливо створювати умови, за яких студенти самостійно роблять висновки, аналізують результати та обговорюють їх з викладачем та одногрупниками;

3) використання інтерактивних та цифрових інструментів: для аудиторного формату: інтерактивні дошки, мультимедійні презентації, лабораторне обладнання, наочні матеріали; для дистанційного формату: освітні платформи (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams), онлайн-тести, віртуальні лабораторії, опитування та інтерактивні опитувальники; цифрові інструменти дозволяють підвищити мотивацію студентів та забезпечити можливість контролю виконання завдань у реальному часі;

4) контроль дотримання навчальної дисципліни: під час заняття важливо підтримувати організовану робочу атмосферу, контролювати увагу студентів та забезпечувати виконання завдань у встановлений час; використання групових правил поведінки, таймінгу та чітких інструкцій допомагає уникнути хаосу і зберегти продуктивність заняття; в дистанційному форматі контроль дисципліни включає перевірку присутності у відеоконференції, активності у чатах і виконання проміжних завдань;

5) ефективне управління часом заняття: планування часу для різних етапів заняття дозволяє оптимально поєднувати виклад матеріалу та практичну роботу студентів; важливо виділяти час для обговорення результатів, відповіді на питання студентів та підсумкової рефлексії; для дистанційного навчання рекомендується передбачати короткі блоки активності з перервами, щоб підтримувати концентрацію студентів;

6) підсумкова оцінка та рефлексія: наприкінці заняття доцільно підбити результати роботи студентів, проаналізувати досягнення мети та обговорити труднощі; викладач може надати індивідуальні рекомендації та поради щодо вдосконалення знань і навичок; рефлексія дозволяє студентам усвідомити власний прогрес, а аспіранту – скоригувати методику проведення наступних занять.

8. *Фіксація результатів навчальної роботи студентів у співпраці з викладачем дисципліни.* Це важлива складова організації освітнього процесу, оскільки дозволяє систематизувати інформацію про успішність й активність студентів, здійснювати моніторинг їхнього прогресу та своєчасно коригувати методику навчання. Ефективна співпраця аспіранта з викладачем дисципліни забезпечує повноцінне оцінювання навчальної діяльності та підвищує якість освітнього процесу.

Основні аспекти фіксації результатів:

1) ведення документації щодо відвідуваності: систематичний облік присутності студентів на практичних та лабораторних заняттях дозволяє оцінити дисциплінованість та мотивацію студентів; документація може вестися як у класичному вигляді (академічному журналі групи), так і у цифровому форматі (електронні таблиці, освітні платформи); важливо фіксувати не лише присутність, а й активність студентів під час виконання завдань;

2) фіксація успішності студентів: регулярне внесення результатів тестів, контрольних робіт, практичних і самостійних завдань дозволяє створити комплексну картину навчальних досягнень; у цифрових системах можна автоматизувати підрахунок балів, зберігати історію виконання завдань і формувати рейтинги студентів; такі дані допомагають відстежувати динаміку навчання та виявляти студентів, які потребують додаткової підтримки;

3) фіксація активності студентів: до активності належать участь у дискусіях, обговореннях на форумах, групових проектах, відповідях на запитання та виконанні додаткових завдань; відстеження активності дозволяє оцінити залученість студентів в освітній процес, їхню мотивацію та

готовність до самостійної роботи; документування активності допомагає коригувати методи навчання та індивідуально підтримувати студентів;

4) спільний аналіз досягнень студентів із викладачем дисципліни: регулярні консультації та обговорення результатів з викладачем дозволяють порівнювати оцінки, визначати рівень засвоєння матеріалу та узгоджувати педагогічні підходи; разом із викладачем можна виявляти проблемні зони у навчанні, розробляти додаткові завдання та рекомендації для студентів; спільний аналіз сприяє розвитку професійної компетентності аспіранта, оскільки дозволяє отримати досвід системного оцінювання та педагогічного управління процесом навчання;

5) використання результатів для вдосконалення освітнього процесу: інформація про відвідуваність, успішність та активність студентів дозволяє коригувати планування практичних і лабораторних занять; аналіз результатів допомагає вдосконалювати методики викладання, підбирати оптимальні форми завдань та інтерактивних вправ; результати фіксації можуть слугувати базою для підготовки звітів, методичних рекомендацій та індивідуальної роботи зі студентами.

9. Корекція власних педагогічних компетентностей через індивідуальні консультації (за потреби). Постійне вдосконалення педагогічних компетентностей є ключовим елементом професійного розвитку аспіранта. Індивідуальні консультації з керівником практики та досвідченими викладачами дозволяють отримати зворотний зв'язок, усвідомити власні сильні та слабкі сторони, а також спланувати конкретні кроки для підвищення ефективності викладацької діяльності.

Основні аспекти корекції педагогічних компетентностей:

1) отримання зворотного зв'язку: важливим етапом є регулярне обговорення результатів проведених занять із керівником практики та наставниками; зворотний зв'язок може включати оцінку організації заняття, методів викладання, уміння залучати студентів до активної роботи та використання цифрових ресурсів; конструктивний аналіз дозволяє аспіранту зрозуміти, які аспекти педагогічної діяльності потребують покращення, а що вже реалізується ефективно;

2) виявлення сильних і слабких сторін у педагогічній діяльності: сильні сторони можуть включати уміння мотивувати студентів, володіння методами інтерактивного навчання, чітку організацію часу заняття; слабкі сторони часто стосуються управління класом, недостатньої активізації студентів, неефективного використання цифрових інструментів або труднощів у поданні матеріалу; аналіз власних компетентностей сприяє усвідомленому

підходу до професійного зростання та розвитку особистого педагогічного стилю;

3) планування заходів для підвищення кваліфікації: на основі отриманого зворотного зв'язку аспірант розробляє індивідуальний план вдосконалення педагогічної майстерності; до заходів можуть входити: участь у методичних семінарах, вебінарах, тренінгах із цифрових технологій у навчанні, вивчення нових методик викладання, проведення додаткових пробних занять; планування професійного розвитку допомагає системно працювати над покращенням педагогічних навичок та підвищенням ефективності навчального процесу;

4) впровадження корекцій та самооцінка прогресу: аспірант повинен застосовувати отримані рекомендації на практиці, коригуючи методику проведення занять, способи взаємодії зі студентами та організацію навчального процесу; важливо систематично оцінювати власний прогрес, аналізувати зміни у ефективності занять та рівні засвоєння матеріалу студентами; самоаналіз допомагає формувати реалістичне уявлення про власні педагогічні компетентності та планувати подальший розвиток;

5) формування професійної рефлексії: рефлексія є важливим елементом корекції педагогічної діяльності, адже аспірант аналізує успіхи та недоліки, визначає чинники ефективності та джерела труднощів; це дозволяє не лише вдосконалювати власні навички, а й формує критичне мислення щодо методики викладання та підходів до навчання студентів.

2.4. Підготовка та проведення виховного заходу.

Виховна робота є невід'ємною складовою освітнього процесу, спрямованою на формування соціальної, моральної, професійної та культурної компетентності студентів. Аспірант на етапі науково-педагогічної практики набуває досвіду організації та проведення виховних заходів, що дозволяє розвивати власну педагогічну майстерність, комунікативні та організаційні навички.

1. Планування виховного заходу:

1) визначення мети та завдань: мета заходу повинна відповідати виховним і освітнім цілям курсу або факультету; завдання формуються конкретно та повинні сприяти: формуванню моральних й етичних цінностей; розвитку професійної етики та відповідальності; стимулюванню творчого та критичного мислення; розвитку комунікативних і соціальних навичок студентів;

2) визначення цільової аудиторії та вікових особливостей студентів: при підготовці враховуються рівень підготовки студентів, їх інтереси,

особливості сприйняття та мотивації; виховний захід має бути адаптований до конкретної групи: лекції, інтерактивні заняття, дискусії, тренінги або квест-формат тощо;

3) вибір формату заходу: аудиторний формат – лекція-діалог, круглий стіл, тематичні обговорення, рольові ігри тощо; дистанційний формат – вебінари, онлайн-дискусії, інтерактивні опитування, відео-кейси та ін.; змішаний формат – комбінація аудиторного та дистанційного підходів з використанням цифрових ресурсів;

4) розробка сценарію виховного заходу: важливо дотримуватися чіткої структури – вступна частина (мотивування та ознайомлення з темою); основна частина (обговорення, практичні вправи, інтерактивні завдання); заключна частина (підсумок, рефлексія, висновки); при цьому слід визначити час для кожного етапу, чергувати активні та пасивні види діяльності, врахувати час на обговорення та відповіді студентів;

2. Підготовка матеріалів та ресурсів:

1) навчально-методичне забезпечення: слід розробити презентації, роздаткові матеріали, таблиці, схеми та інші наочні матеріали, а також методичні рекомендації та інструкції для студентів щодо виконання практичних вправ або участі в дискусії;

2) цифрові ресурси та інструменти: важливим є використання освітніх платформ (Moodle, Google Classroom, Teams) для демонстрації інформаційних матеріалів, інтерактивних тестів, опитувань та ін., а також мультимедійних матеріалів (відео, аудіозаписи, інфографіка тощо) для візуалізації теми виховного заходу;

3) організаційні ресурси: підготовка аудиторії або віртуальної кімнати передбачає розташування студентів, налаштування технічних засобів, перевірку доступу до матеріалів; забезпечення наявності необхідних інструментів для інтерактивних вправ (фліпчарти, маркери, онлайн-інструменти для голосування чи групової роботи).

3. Проведення заходу:

1) мотивування студентів: пояснення значущості теми виховного заходу, актуальності обговорюваних питань для професійного й особистісного розвитку; використання питань на роздуми або коротких інтерактивних вправ для залучення уваги з самого початку;

2) активне залучення студентів: використання різних форм активізації (дискусії, мозкові штурми, кейс-методи, рольові ігри, проєктні або групові завдання та ін.); заохочення ініціативи студентів, обговорення власного досвіду та практичних прикладів;

3) контроль часу та дисципліни: важливим є дотримання таймінгу для кожного етапу виховного заходу, а також забезпечення організованої роботи студентів, контроль за дотриманням правил поведінки й активної участі;

4) використання методів зворотного зв'язку: наприкінці виховного заходу обов'язковим є підбиття підсумків, обговорення ключових моментів, відповіді на питання, при цьому необхідно використовувати рефлексію студентів: «Що нового дізнався?», «Які знання застосую на практиці?», «Що було складним і чому?».

4. Аналіз та оцінка ефективності виховного заходу:

1) фіксація результатів та активності студентів: бажаним є ведення журналу відвідуваності та участі студентів у виховному заході, а також проведення коротких опитувань або тестів для перевірки засвоєння матеріалу та особистого ставлення до виховного заходу;

2) самооцінка аспіранта: під час рефлексії слід провести аналіз власної участі в організації виховного заходу, активності студентів, використаних методів і ресурсів, а також виявлення сильних і слабких сторін у його проведенні;

3) корекція подальших заходів: на основі отриманих результатів слід спланувати наступні виховні заходи з урахуванням потреб студентів і рекомендацій керівника практики, а також здійснити вдосконалення сценаріїв, інтерактивних методів і використання цифрових інструментів.

5. Рекомендації щодо підвищення педагогічної ефективності:

1) використовувати різноманітні методи активізації студентів, чергуючи інтерактивні вправи та обговорення;

2) планувати виховні заходи так, щоб студенти мали змогу практично застосовувати знання й обмінюватися досвідом;

3) включати елементи оцінювання та рефлексії, щоб підвищувати мотивацію та усвідомленість навчання;

4) проводити самоаналіз і отримувати зворотний зв'язок від керівника практики для постійного вдосконалення педагогічних навичок.

2.5 Розроблення навчально-методичного комплексу дисципліни (у разі відповідності темі дисертаційного дослідження)

Розроблення навчально-методичного комплексу (НМК) дисципліни є одним із найважливіших етапів науково-педагогічної практики для аспірантів, особливо якщо тематика дисципліни співпадає з напрямом дисертаційного дослідження. Цей етап дозволяє інтегрувати результати власного наукового дослідження в освітній процес, формувати практичні

педагогічні навички та підготувати матеріали для впровадження і подальшого вдосконалення освітнього процесу.

1. Планування роботи над НМК:

1) визначення предмета та обсягу НМК: обрати або запропонувати навчальну дисципліну, яка відповідає темі дисертаційного дослідження або близька до нього за змістом;

2) визначити обсяг: кількість кредитів ЄКТС, модулів, тем, практичних і самостійних завдань, контрольних матеріалів тощо;

3) уточнити формат НМК: друковані матеріали, електронні ресурси, мультимедійні засоби.

2. Встановлення цілей та завдань НМК:

1) мета комплексу: забезпечити інтеграцію результатів наукового дослідження в освітній процес, розвиток компетентностей студентів та підтримку викладацької діяльності;

2) завдання можуть включати: систематизацію теоретичного матеріалу; розробку практичних завдань і кейсів; створення інтерактивних та цифрових ресурсів; формування засобів контролю знань та компетентностей.

3. Аналіз навчально-методичних матеріалів:

1) провести огляд існуючих підручників, посібників, статей та методичних рекомендацій з проблематики навчальної дисципліни;

2) визначити прогалини, які можна заповнити результатами власного дисертаційного дослідження;

3) оцінити можливість адаптації наукових результатів у навчальні завдання, кейси, приклади тощо.

4. Розробка структури та змісту навчальної дисципліни:

1) формування (структурування) тематичного плану, розбитого на модулі та теми;

2) визначення типів навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійна робота;

3) передбачення очікуваних результатів навчання та компетентностей для кожного модуля;

4) підготовка навчальних матеріалів: теоретичний матеріал (конспекти лекцій, методичні рекомендації, інтерактивні презентації; практичні завдання (кейси, лабораторні роботи, ситуаційні завдання, проблемно-орієнтовані завдання); завдання для самостійної роботи (вправи різного рівня складності, реферати, проєкти, дослідницькі завдання); діагностичні та контрольні матеріали (тести, контрольні роботи, рубрики оцінювання, критерії для самооцінки студентів).

5. Інтеграція результатів дисертаційного дослідження:

1) використовувати власні наукові результати для прикладів, задач, кейсів та дослідницьких завдань;

2) забезпечити наукову достовірність та практичну значущість навчальних матеріалів;

3) підготувати короткий методичний коментар до кожного завдання щодо його зв'язку з науковими результатами.

6. Використання цифрових та мультимедійних ресурсів:

1) розроблення електронних презентацій, відеоматеріалів, інтерактивних вправ та онлайн-тестів;

2) використання освітніх платформ (Moodle, Google Classroom, Canvas) для розміщення матеріалів та організації самостійної роботи студентів.

7. Оформлення та підготовка до впровадження:

1) дотримуватися вимог закладу освіти щодо оформлення робочої програми, силабусу та навчально-методичних матеріалів;

2) забезпечити логічну структуру, зрозумілі інструкції для студентів та викладачів.

3) описати зміст дисципліни, інтеграцію результатів дисертаційного дослідження, форми навчальної роботи та способи контролю;

4) зазначити очікуваний ефект від використання НМК – підвищення компетентностей студентів, інтеграція наукових результатів в освітній процес тощо;

5) отримати довідку, яка може слугувати підставою для впровадження НМК в освітній процес та подальшої методичної роботи.

8. Аналіз ефективності та вдосконалення НМК:

1) консультації з керівником практики, досвідченими викладачами та студентами щодо змісту та методів подання матеріалу;

2) виявлення складних для сприйняття тем і завдань, потреби у додаткових поясненнях;

3) оновлення завдань і методичних рекомендацій з урахуванням отриманого зворотного зв'язку;

4) додавання інтерактивних і дослідницьких елементів для підвищення залученості студентів;

5) розроблення методичних рекомендацій для колег-викладачів щодо застосування НМК.

9. Рекомендації для аспірантів:

1) починати з аналізу результатів власного дисертаційного дослідження та визначення, які з них можна інтегрувати в освітній процес;

2) забезпечити системність у структурі НМК: від теорії до практичних завдань та контролю знань;

3) використовувати різні форми подання навчального матеріалу: текст, графіка, мультимедіа, інтерактивні вправи;

4) передбачати механізми оцінки ефективності матеріалів і можливості їх вдосконалення;

5) фіксувати результати впровадження у довідці та при необхідності оформлювати методичні рекомендації для відділення (факультету) або циклової комісії (кафедри).

4.3. Завершальний етап

Завершальний етап науково-педагогічної практики є підсумковим і передбачає систематизацію результатів освітньої та науково-педагогічної діяльності аспіранта. Основна мета цього етапу – оформлення звітних матеріалів, оцінка ефективності проведеної практики та підготовка публікацій, пов'язаних з темою дисертаційного дослідження.

3.1. Оформлення та подання звітних і супровідних матеріалів

1. Аспірант повинен підготувати повний пакет документів, що відображає виконану практичну роботу. До нього входять:

1) *звіт про проходження науково-педагогічної практики*, підготовлений за такою структурою: титульна сторінка; зміст; мета і завдання практики; опис виконаних етапів практики (планування та проведення занять; розроблення навчальних завдань та матеріалів; робота з навчальними платформами; оцінювання результатів студентів; виховна діяльність (за потреби); аналіз власних педагогічних компетентностей; оцінка ефективності практики та досягнутих результатів; висновки та рекомендації для подальшої педагогічної діяльності;

2) *супровідні матеріали*: а) конспект лекції – 1; б) плани-конспекти практичних занять – 4, із завданнями, роздатковими матеріалами, презентаціями, тестами, інтерактивними вправами; в) таблиці оцінювання та фіксації результатів навчальної роботи студентів; г) довідка про впровадження навчально-методичного комплексу (якщо розроблявся).

2. Вимоги до оформлення:

1) дотримуватися вимог щодо оформлення матеріалів науково-педагогічної практики;

2) упорядкувати документи за логікою проходження практики;

3) використовувати єдиний стиль оформлення тексту, таблиць, рисунків і посилань на джерела;

4) перед поданням перевірити матеріали на наявність граматичних, стилістичних і технічних помилок.

3. Подання матеріалів керівнику:

1) матеріали подаються у електронному та/або паперовому форматі відповідно до вимог циклової комісії (кафедри);

2) до звіту рекомендується додати короткий лист (супровідний), у якому зазначити: обсяг виконаної роботи, а також основні досягнення та пропозиції щодо вдосконалення дисципліни;

3) при поданні матеріалів необхідно узгодити терміни їх перевірки та отримати підтвердження прийняття від керівника практики.

Підготовка тез і/або наукової статті за темою дисертаційного дослідження

1. Вибір форми наукового матеріалу:

1) тези доповіді – короткий виклад результатів дисертаційного дослідження за результатами науково-педагогічної практики; можуть використовуватися для науково-практичних конференцій, методичних семінарів тощо; зазвичай їх обсяг становить 1–3 сторінки та містить мету дослідження, завдання, основні результати, висновки та ключові слова.

Рекомендації щодо підготовки тез: чітко формулювати мету і завдання дослідження; виділити основні результати та новизну роботи; використовувати зрозумілу наукову мову, короткі речення та логічну структуру; вказати ключові слова для пошуку за темою; дотримуватися вимог конференції або збірника щодо обсягу й оформлення тез.

2) наукова стаття – публікація в фаховому науковому журналі або збірнику наукових праць, яка зазвичай має таку структуру:

- вступ (актуальність проблеми, огляд літератури, мета та завдання дослідження);

- методологія (опис методів дослідження та наукових підходів);

- основна частина (результати дослідження, їх обговорення, порівняння з іншими дослідженнями);

- висновки та практичне значення отриманих результатів;

- список використаних джерел.

Рекомендації щодо підготовки наукової статті; використовувати результати дисертаційного дослідження як основний матеріал; чітко окреслити наукову новизну та практичне значення роботи; дотримуватися вимог журналу або конференції щодо структури, оформлення таблиць, рисунків та посилань; перед поданням статті провести самостійну редактуру та, за можливості, отримати коментарі від керівника практики чи наукового консультанта; при підготовці до публікації враховувати потенційну

аудиторію (науковці, викладачі, студенти) та рівень спеціалізації наукового журналу чи збірника праць.

2. Дотримання стандартів при оформленні списку використаної літератури: вітчизняних – ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічний опис документа» та ДСТУ 8301:2015 «Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання» або міжнародних – APA (American Psychological Association), MLA, Chicago, Harvard)

Рекомендації: вести список літератури паралельно з написанням наукової праці, щоб не втратити джерела (бажано використовувати гіперпосилання); вказувати сторінки при прямому цитуванні або конкретній інформації; для електронних ресурсів обов'язково вказувати дату звернення; дтримуватися обраного стилю на всіх етапах (звіти, тези, статті, презентації); використовувати програми для формування бібліографії – Zotero, EndNote, Mendeley, що допомагають автоматично оформлювати джерела відповідно до стандартів.

3.2. Підсумкова конференція: самоаналіз та обговорення результатів проходження науково-педагогічної практики

Обговорення результатів практики на підсумковій нараді є важливим етапом завершальної фази науково-педагогічної діяльності аспіранта, яке дозволяє отримати зворотний зв'язок, оцінити ефективність проведеної роботи й обговорити можливості впровадження розроблених навчальних матеріалів в освітній процес.

1. Підготовка до обговорення передбачає систематизацію матеріалів, а саме:

- зібрати всі звітні та супровідні документи (звіт про проходження практики, конспект лекцій, плани-конспекти практичних занять або інструкції до лабораторних робіт, навчально-методичні та роздаткові матеріали, таблиці оцінювання та результати контрольних заходів, довідку про впровадження НМК (якщо розроблявся);

- структурувати матеріали за логікою проходження практики, щоб швидко відповідати на запитання комісії.

2. Підготовка презентації результатів науково-педагогічної практики передбачає:

- створення короткої презентації (5–10 хвилин), яка містить: мету та завдання практики; виконані етапи (планування, розробка завдань, робота з платформами, оцінювання студентів); приклади розроблених навчальних матеріалів; інтеграцію результатів дисертаційного дослідження в освітній

процес; досягнуті результати та проблемні моменти; пропозиції щодо вдосконалення навчальної дисципліни або освітнього процесу загалом.

– використання мультимедійних засобів (презентації PowerPoint, демонстрація електронних ресурсів, інтерактивних вправ, тестів тощо).

3. Підготовка до обговорення наукової складової: якщо практика була пов'язана з темою дисертаційного дослідження, слід підготувати короткий виклад основних результатів (тези або стаття), де вказати наукову новизну та практичне значення інтеграції результатів дослідження у навчальні матеріали.

4. Структура виступу на засіданні циклової комісії або кафедри:

1) вступ (1 – 2 хвилини) – представити себе та тему дисертаційного дослідження, окреслити мету і завдання проходження науково-педагогічної практики;

2) основна частина (5 – 7 хвилин) – описати етапи практики: підготовку матеріалів, роботу зі студентами, використання цифрових ресурсів тощо; продемонструвати приклади навчальних матеріалів і завдань; провести аналіз досягнутих результатів – успішність студентів, активність, рівень набуття знань, умінь і компетентностей; акцентувати увагу на проблемних питаннях та запропонувати шляхи їх вирішення;

3) науково-дослідницька складова (у разі відповідності науково-педагогічної практики темі дисертаційного дослідження) – обґрунтувати інтеграцію результатів практики в освітній процес, а також практичну цінність запропонованої навчальної дисципліни для підвищення ефективності професійної підготовки студентів;

4) висновки та рекомендації (1 – 2 хвилини) – обґрунтувати підсумкові досягнення практики та надати пропозиції щодо вдосконалення навчальних матеріалів або методик викладання, а також рекомендації щодо подальшого впровадження розробленого НМК (за потреби).

5. Взаємодія під час обговорення передбачає:

1) активне й уважне слухання коментарів членів циклової комісії або кафедри;

2) надання чітких, логічних й аргументованих відповідей на запитання;

3) фіксацію зауважень – занотовування отриманих рекомендацій і коментарів щодо вдосконалення навчальних матеріалів і методичних підходів;

6. Інтерактивна презентація результатів передбачає:

1) за можливості демонстрування електронних ресурсів, завдань для студентів, відеоматеріалів, інтерактивних вправ та ін.;

2) залучення членів комісії до коротких практичних або інтерактивних демонстрацій (за бажанням).

4. Після підсумкової наради слід:

1) виділити рекомендації, які можна впровадити одразу, та ті, що потребують додаткової підготовки;

2) внести корективи до навчальних і методичних матеріалів згідно з коментарями членів комісії, після чого підготувати остаточну версію звіту та супровідних матеріалів;

3) подати їх керівнику практики для підпису та затвердження.

3.3. Захист підсумків проходження науково-педагогічної практики перед комісією (залік)

1. Після завершення науково-педагогічної практики аспірантам бажано провести самоаналіз власної педагогічної діяльності (див. додаток Б).

2. Практичні поради аспірантам для успішного захисту:

1) чіткість і структурованість виступу, готувати виступ так, щоб він тривав не більше 10–15 хвилин; уникати перевантаження інформацією, натомість концентруватися на ключових результатах і досягненнях;

2) використовувати презентації, таблиці, графіки, приклади електронних освітніх ресурсів для наочності, а також зрозумілу мову, тобто уникати надто складних термінів без пояснення;

3) підготувати короткі відповіді на типові запитання, наприклад: «Як результати практики інтегруються в освітній процес?», «Який внесок у формування компетентностей студентів?», «Які проблеми виникли під час практики та як їх вирішено?» тощо;

4) демонструвати емпатію, професійність, готовність до обговорення та відкритість до конструктивної критики.

3. Підсумкові поради для аспірантів:

1) планувати завершальний етап заздалегідь, щоб усі матеріали були підготовлені вчасно;

2) систематизувати документи та матеріали відповідно до етапів практики;

3) використовувати результати дисертаційного дослідження для підготовки тез і статті, щоб інтегрувати наукову роботу у педагогічну практику;

4) отримати консультації керівника практики щодо структури та змісту звіту, тез або статті перед поданням;

5) перевіряти всі матеріали на наукову достовірність, логічність, граматичну та стилістичну коректність.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання результатів науково-педагогічної практики ґрунтується на комплексному підході, який забезпечує неперервний контроль навчально-педагогічної діяльності аспіранта впродовж усього періоду її проходження та охоплює такі види контролю:

Критерії оцінювання видів роботи аспіранта

№ з/п	Вид діяльності	Зміст оцінювання	Рівні оцінювання	Макс. к-ть балів
Навчально-методична робота				
1.	Відвідування та аналіз занять провідних викладачів кафедри	Систематичність відвідування лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять; уміння здійснювати педагогічний аналіз (структура заняття, методи, форми, засоби навчання, активізація студентів); узагальнення досвіду викладачів	9–10 балів – відвідано всі передбачені заняття, подано ґрунтовний аналітичний висновок; 6–8 балів – відвідування регулярне, аналіз достатній; 3–5 балів – відвідування часткове, аналіз поверхневий; 0–2 бали – епізодичне відвідування або формальний опис.	10
2.	Підготовка навчально-методичних матеріалів	Якість розроблених планів-конспектів лекцій, семінарських, практичних/лабораторних занять; відповідність освітній програмі та робочим програмам дисциплін; логічність структури, коректність цілей і результатів навчання; використання сучасних педагогічних технологій	13–15 балів – матеріали повні, методично виважені, інноваційні; 9–12 балів – матеріали якісні, з окремими методичними неточностями; 5–8 балів – матеріали спрощені, недостатньо обґрунтовані; 0–4 бали – матеріали фрагментарні або відсутні.	15
3.	Самостійне проведення навчальних занять	Уміння формулювати навчально-виховну мету; логіка та структура заняття; володіння навчальним матеріалом; педагогічна риторика; застосування активних методів навчання; організація взаємодії зі студентами; дотримання академічної етики	18–20 балів – високий професійний рівень, творчий підхід; 14–17 балів – достатній рівень проведення занять; 8–13 балів – середній рівень, наявні методичні недоліки; 0–7 балів – низький рівень або невиконання завдання.	20
4.	Самоаналіз та рефлексія	Здатність до критичного самоаналізу проведених занять;	5 балів – глибокий, аргументований самоаналіз;	5

	педагогічної діяльності	виявлення сильних і слабких сторін; обґрунтованість висновків та пропозицій щодо вдосконалення педагогічної діяльності	3–4 бали – достатній рівень рефлексії; 1–2 бали – поверхневий аналіз; 0 балів – відсутність самоаналізу.	
5.	Участь у навчально-методичній роботі	Участь у засіданнях кафедри, методичних заходах; залученість до розроблення або оновлення навчально-методичного забезпечення дисциплін; професійна активність і відповідальність	5 балів – активна й результативна участь; 3–4 бали – регулярна, але обмежена участь; 1–2 бали – епізодична участь; 0 балів – відсутність участі.	5
6.	Оформлення навчально-методичної звітної документації	Повнота та якість заповнення робочого зошита; наявність підписів і дат; відповідність вимогам програми практики; своєчасність подання матеріалів	5 балів – документація оформлена повністю й без зауважень; 3–4 бали – незначні неточності; 1–2 бали – суттєві недоліки; 0 балів – документація відсутня або оформлена неналежно.	5
Разом:				60
Виховна робота				
1.	Планування та підготовка виховного заходу	Відповідність теми виховного заходу актуальним проблемам професійної підготовки студентів; урахування вікових та індивідуальних особливостей академічної групи; чітке визначення мети, завдань і очікуваних результатів виховної роботи	3 бали – захід ретельно спланований; тема актуальна, мета й завдання чітко сформульовані; ураховано вікові та індивідуальні особливості академічної групи; підготовлено повний сценарій виховного заходу. 2 бали – планування достатнє; мета та завдання визначені, але частково узагальнені; сценарій містить незначні недоліки. 1 бал – планування поверхнєве; мета і завдання сформульовані нечітко; сценарій спрощений. 0 балів – планування відсутнє або не відповідає вимогам програми практики.	3
2.	Проведення виховного заходу	Рівень організації та проведення виховного (позааудиторного) заходу; уміння налагоджувати педагогічну взаємодію зі	4 бали – захід проведено на високому професійному рівні; забезпечено активну педагогічну взаємодію зі студентами; використано	4

		студентами; використання доцільних форм і методів виховної роботи; дотримання норм педагогічної етики	доцільні та різноманітні форми і методи виховної роботи; дотримано норм педагогічної етики. 3 бали – захід проведено належним чином; взаємодія зі студентами достатня; використані традиційні, але доцільні методи виховної роботи. 2 бали – захід проведено з методичними недоліками; активність студентів обмежена. 0–1 бал – захід проведено формально або не проведено.	
3.	Педагогічна рефлексія та самоаналіз виховної діяльності	Здатність аспіранта до аналізу результатів виховного заходу; оцінювання досягнення поставленої мети; формулювання обґрунтованих висновків і пропозицій щодо вдосконалення виховної роботи	2 бали – подано ґрунтовний, аргументований самоаналіз результатів виховного заходу; сформульовано обґрунтовані висновки та пропозиції щодо вдосконалення виховної роботи. 1 бал – самоаналіз поверхневий, описовий, без чітких висновків. 0 балів – самоаналіз відсутній.	2
4.	Оформлення звітної документації з виховної роботи	Повнота та якість оформлення записів у робочому зошиті (назва заходу, дата, шифр групи, підписи куратора та керівника практики); своєчасність подання матеріалів	1 бал – звітна документація оформлена повністю, якісно та своєчасно; наявні всі необхідні підписи. 0 балів – документація оформлена з порушеннями або відсутня.	1
Разом:				10
Науково-дослідницька робота				
1.	Аналіз наукових джерел за темою дисертаційного дослідження	Добір і опрацювання сучасних наукових джерел; глибина аналізу наукових праць, дисертацій, педагогічного досвіду; уміння узагальнювати та критично осмислювати результати досліджень.	9–10 балів – здійснено ґрунтовний, системний аналіз наукових джерел; виявлено сучасний стан розробленості проблеми; сформульовано аргументовані узагальнення; 6–8 балів – аналіз достатній, джерела підібрані коректно, проте узагальнення мають	10

			частковий характер; 3–5 балів – аналіз поверхневий, обмежена кількість джерел, недостатній рівень критичного осмислення; 0–2 бали – аналіз фрагментарний або відсутній.	
2.	Виконання індивідуальних завдань науково- дослідницької роботи	Дотримання індивідуального плану науково-дослідницької роботи; рівень самостійності та системності виконання завдань; логічний зв'язок виконаної роботи з темою дисертаційного дослідження.	9–10 балів – індивідуальні завдання виконано повністю та самостійно; робота має чітку наукову логіку й безпосередньо пов'язана з темою дисертації; 6–8 балів – завдання виконано загалом у повному обсязі, можливі окремі неточності або недостатня глибина опрацювання; 3–5 балів – завдання виконано частково, спостерігається фрагментарність і недостатня самостійність; 0–2 бали – завдання не виконано або виконано формально.	10
3.	Підготовка результатів наукового дослідження до оприлюд- нення	Науковий рівень підготовлених тез або статті; відповідність вимогам наукових видань або конференцій; логічність викладу, аргументованість висновків; коректність оформлення.	9–10 балів – підготовлено якісні, науково обґрунтовані тези та/або статтю, придатні до друку; чітко відображено результати дисертаційного дослідження; 6–8 балів – матеріали підготовлено на достатньому науковому рівні, проте потребують незначного доопрацювання; 3–5 балів – матеріали мають описовий характер, недостатньо аргументовані, потребують суттєвого доопрацювання; 0–2 бали – матеріали відсутні або не відповідають вимогам наукового оприлюднення.	10
Разом:				30
Всього:				100

Науково-педагогічна практика завершується диференційованим заліком. При встановленні загальної оцінки з науково-педагогічної практики враховуються оцінки за всі види діяльності аспіранта-практиканта. Оцінка з науково-педагогічної практики прирівнюється до семестрової оцінки з будь-якої навчальної дисципліни і не може бути більшою за 100 балів.

Захист науково-педагогічної практики відбувається на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів науково-педагогічної практики (за шкалою ECTS (100-балів) і національною шкалою)

А (90 – 100) – оцінка «відмінно»: практикант ґрунтовно ознайомився з особливостями планування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; змістом діяльності викладача закладу вищої освіти; специфікою організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій та методик навчання; ознайомився з досвідом викладання провідних викладачів кафедри під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін; розробкою змісту навчальних занять, методичною роботою з дисципліни; оволодів методами та засобами складання завдань з різних тем предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями. Практикант продемонстрував творчий підхід під час самостійного проведення навчальних занять та індивідуальних робіт зі студентами (лекцій, семінарів, практичних, лабораторних занять тощо); проявив ґрунтовність під час оцінювання якості виконання різних видів робіт студентів; продемонстрував бажання набувати досвід викладацької роботи, формувати комплекс морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуальний творчий стиль педагогічної діяльності, потребу в самоосвіті. Практикант опанував основні засади організації науково-дослідної роботи в межах проблематики дисертаційного дослідження; методологію здійснення наукового дослідження зі спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями); результати практики (робочий зошит практиканта; конспекти залікових видів діяльності (плани-конспекти та тексти двох лекцій, конспекти трьох практичних (лабораторних) занять для студентів, сценарій виховного заходу, підготовлені до друку матеріали наукової статті або тез) оформив якісно та вчасно подав до розгляду керівнику практики; під час захисту продемонстрував сформовану систему професійних знань, умінь та навичок, необхідних для науково-педагогічної роботи у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти,

розуміння потреби в їх поглибленні й удосконалюванні, високий рівень готовності до майбутньої професійної діяльності.

В (82 – 89) – оцінка «добре»: практикант ознайомився з особливостями планування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; змістом діяльності викладача закладу вищої освіти; специфікою організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій та методик навчання; ознайомився з досвідом викладання провідних викладачів кафедри під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін; розробкою змісту навчальних занять, методичною роботою з дисципліни; оволодів методами та засобами складання завдань з різних тем предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями. Практикант продемонстрував достатній професійний рівень під час самостійного проведення навчальних занять та індивідуальних робіт зі студентами (лекцій, семінарів, практичних, лабораторних занять тощо); проявив достатній рівень компетентності під час оцінювання якості різних видів робіт студентів; продемонстрував бажання набувати досвід викладацької роботи, формувати комплекс морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуальний творчий стиль педагогічної діяльності, потребу в самоосвіті. Практикант опанував основні засади організації науково-дослідної роботи в межах проблематики дисертаційного дослідження; методологію здійснення наукового дослідження зі спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями); результати практики (робочий зошит практиканта; конспекти залікових видів діяльності (плани-конспекти та тексти двох лекцій, конспекти трьох практичних (лабораторних) занять для студентів, сценарій виховного заходу, підготовлені до друку матеріали наукової статті або тез) оформив та вчасно подав до розгляду керівнику практики; під час захисту продемонстрував сформовану систему професійних знань, умінь та навичок, необхідних для науково-педагогічної роботи у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, розуміння потреби в їх поглибленні й удосконалюванні, достатньо високий рівень готовності до майбутньої професійної діяльності.

С (75 – 81) – оцінка «добре»: практикант ознайомився з особливостями планування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; змістом діяльності викладача закладу вищої освіти; специфікою організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій та методик навчання; ознайомився з досвідом викладання провідних викладачів кафедри під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін; розробкою змісту навчальних занять, методичною роботою з дисципліни; оволодів методами та засобами

складання завдань з різних тем предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями. Практикант продемонстрував достатній рівень умінь самостійного проведення навчальних занять та індивідуальних робіт зі студентами (лекцій, семінарів, практичних лабораторних занять тощо); проявив достатній рівень компетентності під час оцінювання якості різних видів робіт студентів; продемонстрував бажання набувати досвід викладацької роботи, формувати комплекс морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуальний творчий стиль педагогічної діяльності, потребу в самоосвіті. Практикант опанував основні засади організації науково-дослідницької роботи в межах проблематики дисертаційного дослідження; методологію здійснення наукового дослідження зі спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями); результати практики (робочий зошит практиканта; конспекти залікових видів діяльності (плани-конспекти та тексти двох лекцій, конспекти трьох практичних (лабораторних) занять для студентів, сценарій виховного заходу, підготовлені до друку матеріали наукової статті або тез), оформив з деякими неточностями та вчасно подав до розгляду керівнику практики; під час захисту продемонстрував наявність професійних знань, умінь та навичок, необхідних для науково-педагогічної роботи у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, розуміння потреби в їх поглибленні й удосконалюванні, достатній рівень готовності до майбутньої професійної діяльності.

Д (67 – 74) – оцінка «задовільно»: практикант ознайомився з особливостями планування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; змістом діяльності викладача закладу вищої освіти; специфікою організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій та методик навчання; ознайомився з досвідом викладання провідних викладачів кафедри під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін; розробкою змісту навчальних занять, методичною роботою з дисципліни; оволодів методами та засобами складання завдань з деяких тем предметного матеріалу. Практикант продемонстрував достатній рівень умінь самостійного проведення навчальних занять та індивідуальних робіт зі студентами (лекцій, семінарів, практичних занять); проявив вміння оцінювати якість різних видів робіт студентів. Практикант на достатньому рівні опанував основні засади організації науково-дослідницької роботи в межах проблематики дисертаційного дослідження; оформив результати практики (робочий зошит практиканта; конспекти залікових видів діяльності (плани-конспекти та тексти лекцій, конспекти практичних (лабораторних) занять для студентів

сценарій виховного заходу, підготовлені до друку матеріали наукової статті або тез), оформив з деякими помилками та подав до розгляду керівнику практики; під час захисту продемонстрував наявність професійних знань, умінь та навичок, необхідних для науково-педагогічної роботи у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, розуміння потреби в їх поглибленні й удосконалюванні, достатній рівень готовності до майбутньої професійної діяльності.

Е (60 – 66) – оцінка «задовільно»: практикант частково ознайомився особливостями планування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; змістом діяльності викладача закладу вищої освіти; специфікою організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій та методик навчання; ознайомився з досвідом викладання провідних викладачів кафедри під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін; розробкою змісту навчальних занять, методичною роботою з дисципліни; частково оволодів методами та засобами складання завдань з деяких тем предметного матеріалу. Практикант продемонстрував низький рівень умінь самостійного проведення навчальних занять та індивідуальних робіт зі студентами (лекцій, семінарів, практичних занять). Практикант на низькому рівні опанував основні засади організації науково-дослідницької роботи в межах проблематики дисертаційного дослідження; оформив результати практики (робочий зошит практиканта; конспекти залікових видів діяльності (плани-конспекти та тексти лекцій, практичних (лабораторних) занять для студентів; сценарій виховного заходу, підготовлені до друку матеріали тез), проте оформив з помилками й подав до розгляду керівнику практики; під час захисту продемонстрував наявність посередніх професійних знань, умінь та навичок, необхідних для науково-педагогічної роботи у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти.

FX (35 – 59) – оцінка «незадовільно»: практикант частково виконав програму науково-педагогічної практики; продемонстрував низький рівень професійної та науково-дослідницької компетентності; низьку якість виконання завдань та певних видів роботи під час проходження практики; низьку якість оформлення підсумкової документації.

F (0 – 34) – оцінка «незадовільно»: практикант майже не виконав програми науково-педагогічної практики; продемонстрував доволі дуже низьку професійну та науково-дослідницьку некомпетентність; під час проходження практики виконав лише деякі види робіт та завдань з помилками; несвоєчасно здав підсумкову документацію.

Аспіранту, який не виконав програму науково-педагогічної практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право її повторного проходження

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Волков Н.П. Педагогіка : посіб. Київ : Вид. центр «Академія», 2021. 576 с.
2. Дольнікова Л., Мукан Н. Професійна педагогіка: навч. посіб. / за ред. Н. Мукан. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 323 с.
3. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
4. Жигірь В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка: навч. посіб. Київ: Кондор, 2016. 336 с.
5. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2024. 580 с.
6. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання: підруч. 2-ге вид. Харків: УПА, 2015. 360 с.
7. Куцебо Р.В. Загальна і професійна педагогіка: навч. посіб. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika
8. Лаврук М.М. Методика науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 148 с.
9. Методика професійного навчання. Дидактичне проектування: навч. посіб. / М.В. Руденко, С.В. Ніколаєнко, І.М. Мороз. Київ : КНУБА, 2016. 131 с.
10. Методика професійної освіти: навч. посіб. для / Д.О. Чернишев та ін. Київ : Компринт, 2024. 223 с.
11. Методологія та організація науково-педагогічних досліджень: підручник / П.Г.Лузан, С.В.Виговська, І.В.Сопівник. Київ: Міленіум, 2016. 491 с.
12. Оршанський Л., Пагута М. Методологічні засади професійної освіти: навч. посіб. Дрогобич: ДДПУ, 2022. 111 с.
13. Оршанський Л.В. Професійна педагогіка. Курс лекцій : навч. посіб. Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2016. 364 с.
14. Оршанський Л.В. Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб. Дрогобич: Ред. відділ ДДПУ, 2025. 195 с.
15. Основи професійної освіти: підруч. / Руденко М. В. та ін. Київ: Компринт, 2018. 612 с.

16. Професійна педагогіка: підруч. / Авт.: О. Грабовський, Л. Коломієць, О. Савельєва, А. Семенова, В. Яні; за заг. ред. А. В.Семенової. Одеса : Бондаренко М.О., 2020. 575 с.

17. Професійна педагогіка: словник термінів і понять / Н. Мукач, Л. Дольнікова. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 159 с.

18. Романишин Ю.Л. Професійна педагогіка та освітні технології: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2024. 215 с.

Додаткові:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 374 с.

2. Гончаренко С.У Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с. 5. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: монографія / за ред. Н.Г. Ничкало. Хмельницький: ТУП, 2012. 334 с.

4. Дяченко Н.О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів. Київ: Ліра-К, 2019. 84 с.

5. Коваленко О.Е. Інженерно-педагогічні кадри: нові вимоги сьогодення URL: uipa.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/868/.../O.%20Kovale-nko.doc.

6. Коваленко О.Е. Про реалізацію концепції розвитку інженерно-педагогічної освіти в Україні / О.Е. Коваленко, В.І. Лобунець, М.І. Лазарєв, А.П. Тарасюк. URL: library.uipa.kharkov.ua/library/Left_menu/.../18.../Коваленко.doc.

7. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року від 12.06.2019 р. № 419-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>

8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11. 2011 р., у поточній редакції від 14.06.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

9. Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261, у поточній редакції від 17.04.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
11. Про професійну освіту: Закон України № 4574-IX від 21.08.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>
12. Про фахову передвищу освіту: Закон України № 2745-VIII від 06.06.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
13. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
14. Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти. Указ Президента України від 30 березня 2021 року № 130/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/130/2021#Text>
15. Професійна освіта України на шляху до євроінтеграції (1992–2017) / наук. ред. Н.Г. Ничкало; упоряд.: Л.В. Горбань, В.П. Тименко. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2018. 358 с.
16. Професійна освіта: словник / уклад. С.У. Гончаренко та ін.; за ред. Н.Г. Ничкало. Київ: Вища школа, 2000. 380 с.
17. Професійна педагогіка: словник термінів і понять / Н. Муқан, Л. Дольнікова. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 159 с.
18. Стратегія розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року. Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 21.12.2020 р. №12 2-3. URL: <https://surl.li/jfzbuv>
19. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-орієнтований аспект: навч.-метод. посіб. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.zakon.rada.gov.ua – Закони України.
2. <https://mon.gov.ua> – сайт МОН України
3. <http://www.ostriv.in.ua/> – Всеукраїнський освітній портал «Острів знань».
4. <http://pedrada.com.ua> – Педрада. Портал освітян України.
5. <http://infosvit.if.ua> – Освітній портал «ІНФОСВІТ».
6. <http://pedpresa.ua> – Освітній портал «Педагогічна преса».
7. <http://education-ua.org> – Портал громадських експертів «Освітня політика».
8. <http://educlub.com.ua> – Освітній онлайн-журнал.
9. <http://www.osvita.org.ua> – «Освітній портал» – все про освіту України.
10. <http://ukped.com> – Українська педагогіка.
11. <http://www.ednu.kiev.ua> сайт «Освіта в Україні».

12. <http://www.intellect-invest.org.ua> – Портал сучасних педагогічних ресурсів.
13. <http://znannya.info> – Інформаційний портал «Знання».
14. <http://metodportal.net> – Методичний портал.
15. <http://timo.com.ua> – Тестування і моніторинг в освіті.
16. <https://jrnls.ivet.edu.ua/3/index> – журнал «Теорія і методика професійної освіти».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інституційний депозитарій Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://library.dspu.edu.ua/>
2. Кодекс академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1sglDeqDdf2HEY3jwEwaqhEroeT0dgZM4/view>
3. Положення про академічну доброчесність у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist-u-drogobyczkomu-derzhavnomu-pedagogichnomu-universitytet-i-imeni-ivana-franka-1.pdf>
4. Положення про гаранта освітньої програми у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DebcsdzvQ9MC5nfULR5XNrG1xZqLUT10>
5. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, курсових та кваліфікаційних роботах у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1zl6gHrIjaboIQrEuQACy9h6oLbT9rjUi>
6. Положення про індивідуальний план навчально-наукової роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/%D0%9F%.pdf>
7. Положення про кафедру Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DebcsdzvQ9MC5nfULR5XNrG1xZqLUT10>
8. Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DebcsdzvQ9MC5nfULR5XNrG1xZqLUT10>
9. Положення про навчальні, наукові та довідкові видання Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/file/d/102o1P2q5zYgxccVBgcqCiUZBpw8yaoC8/view>
10. Положення про науково-педагогічну практику аспірантів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL:

- https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/polozhennya-pro-praktyku-aspir_ddpu_-06.11.2025-1.pdf
11. Положення про організацію освітнього процесу в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DebcsdzvQ9MC5nfULR5XNrG1xZqLUT10>
 12. Положення про освітньо-наукові програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DebcsdzvQ9MC5nfULR5XNrG1xZqLUT10>
 13. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. URL: <https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/polozhennya-pro-poryadok-pidgotovky-doktora-filosofiyi-1.pdf>
 14. Положення про факультет (навчально-науковий інститут) Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DebcsdzvQ9MC5nfULR5XNrG1xZqLUT10>
 15. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/Poriadok-prysydgenna-ta-pozbavlenna-nayk-stupenia-doktora-nauk-DDPU-im-I-Franka.pdf>
 16. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
 17. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11. 2011 р., у поточній редакції від 14.06.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
 18. Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261, у поточній редакції від 17.04.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
 19. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

20. Про професійну освіту: Закон України № 4574-IX від 21.08.2025 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>
21. Про фахову передвищу освіту: Закон України № 2745-VIII від 06.06.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
22. Сайт кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://dspu.edu.ua/fakultet-fizyky-matematyky-ekonomiky-ta-innovacziynyh-tehnologij/kafedra-tehnologichnoyi-ta-profesijnoyi-osvity/>
23. Сайт факультету фізики, математики, економіки та інноваційних технологій Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://dspu.edu.ua/fakultet-fizyky-matematyky-ekonomiky-ta-innovacziynyh-tehnologij/>
24. Статут Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1yQ78Cmtp0MAo0AKn-lyek6MVvrmXl-vn/view>
25. Стратегія розвитку Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка на 2022-2026 роки. URL: https://drive.google.com/file/d/1P2I_EQhExMu-4V3373tq9Q-1lw3i4HkM/view

ДОДАТКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з науково-педагогічної практики аспіранта
2 року підготовки
Спеціальність: А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

прізвище, ім'я, по батькові

за _____ семестр 20____/20____ н.р.

Дрогобич, 20____

Організація та порядок проведення практики

Науково-педагогічна практика є обов'язковою складовою освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії та виступає важливим інструментом формування професійної готовності здобувачів до здійснення викладацької діяльності у закладах професійної та/або вищої освіти. Вона спрямована на набуття аспірантами системи педагогічних умінь і навичок, оволодіння досвідом організації навчально-виховної роботи зі студентами, розвиток педагогічного мислення, креативності та комунікативної культури.

Організатором та базою проходження науково-педагогічної практики є кафедра технологічної та професійної освіти, за якою закріплений аспірант. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його **науковим керівником**.

Загальний обсяг науково-педагогічної практики складає 6 кредитів ЕКТС (**180** годин), зокрема: 140 годин – навчально-методична, науково-дослідницька та виховна робота; 40 годин – аудиторне навантаження (читання лекцій (за рішенням кафедри), проведення семінарських, практичних, лабораторних занять).

Терміни проходження науково-педагогічної практики передбачаються освітньо-науковою програмою та навчальним планом підготовки аспірантів.

Захист науково-педагогічної практики відбувається на засіданні кафедри і оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

№ з/п	Вид роботи	Максимальна кількість балів	Бали, виставлені аспіранту	Підписи наукового керівника (викладача, куратора)
1.	Навчально-методична робота	60		
2.	Виховна робота	10		
3.	Науково-дослідницька робота	30		

На захист практики аспірантові необхідно подати:

1. Робочий зошит зі звітом про проходження науково-педагогічної практики (короткий опис бази практики та реалізації завдань практики; самооцінка виконання різних видів діяльності; позитивні та негативні сторони практики; пропозиції щодо вдосконалення організації практики), а також відгуком керівника.

2. Матеріали залікових видів діяльності: тексти лекцій – 1, плани-конспекти семінарських (практичних) занять або інструкції до лабораторних робіт – 4); сценарій виховного заходу; підготовлені до друку матеріали наукової статті або тези доповіді на науково-практичну конференцію.

Після підсумкової наради звітну документацію науково-педагогічної практики аспірант подає до відділу аспірантури та докторантури.

ПЛАН РОБОТИ АСПІРАНТА НА ПЕРІОД ПРАКТИКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Керівник _____

ім'я та прізвище

підпис

«_____» _____ 20__ р.

1. Навчально-методична робота

№ з/п	Дата	Тема заняття, на якому був присутній аспірант	Підпис	
			викладача	керівника
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				

10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21				
22				

23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

Результати відвідування аспірантом занять провідних викладачів

2. Аудиторне навантаження

№ з/п	Дата	Тема заняття	Шифр групи	Оцінка	Підпис	
					Викладача	Керівника
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						

аспіранта-практиканта з науково-педагогічної практики

Результати цих занять

[illegible][illegible]

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across its entire width, providing a guide for handwriting or typing. The paper itself is a clean, off-white color.

Дата _____ Підпис _____

АНКЕТА САМОАНАЛІЗУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Шановний аспіранте, просимо заповнити анкету з такими питаннями:

1. Яких професійних умінь і навичок Ви набули під час проходження педагогічної практики?

а) формулювання цілей і завдань навчально-виховної діяльності; визначення найближчих та перспективних напрямів особистісного розвитку студентів;

б) планування та підготовка навчальних занять;

в) налагодження ділової співпраці з викладачами-колегами;

г) встановлення ефективної взаємодії з іншими аспірантами-практикантами.

2. Який характер взаємовідносин, на Вашу думку, переважав у процесі Вашої педагогічної діяльності?

а) діловий;

б) особистісно орієнтований;

в) дружній;

г) взаємовідносини не були налагоджені.

3. Який стиль педагогічного спілкування зі студентами та аспірантами-практикантами був для Вас домінуючим?

а) демократичний;

б) авторитарний;

в) ліберальний;

г) змішаний (непослідовний).

4. Як Ви оцінюєте рівень своєї психолого-педагогічної та методичної підготовки для здійснення викладацької діяльності?

а) достатній;

б) задовільний;

в) недостатній.

5. Які труднощі Ви відчували у процесі педагогічної діяльності під час практики? (просимо позначити кожен пункт цифрами у порядку зменшення значущості)

– добір навчального матеріалу;

- вибір методів і прийомів навчання та виховання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій;
- активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів під час занять;
- контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів;
- організація навчальної дисципліни та підтримання уваги студентів під час занять;
- формування мотивації студентів до навчання;
- застосування активних методів і прийомів навчання;
- створення проблемних ситуацій в процесі навчання;
- реалізація дослідницького методу навчання;
- організація комунікації зі студентами, у т.ч. із використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- встановлення ділових контактів із викладачами закладу освіти;
- інше (вкажіть).

6. Чи вдалося Вам у процесі науково-педагогічної практики повною мірою реалізувати ефективні методики або технології навчання і виховання?

- а) так;
- б) ні;
- в) частково.

Якщо Вам вдалося реалізувати ефективні методики або освітні технології навчання і виховання, зазначте, будь ласка, які саме (коротко опишіть):

7. Чи вважаєте Ви, що вміння та навички, набуті в процесі науково-педагогічної практики, будуть корисними у Вашій подальшій професійній діяльності?

- а) так;
- б) ні;
- в) частково.

Обґрунтуйте свою відповідь:

- а) так;
б) ні;
в) частково.

Обґрунтуйте свою відповідь:

9. Які пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення науково-педагогічної практики Ви могли б надати з метою максимального ефективного використання її потенціалу?

Надайте пропозиції: